

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Examenmonitor

Voortgezet Onderwijs 2023

Examenmonitor VO

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	2
1.1.	Geanalyseerde populatie	2
2.	Slagingspercentage.....	3
3.	Deelname aan het examen.....	7
4.	Gemiddelde cijfers	9
4.1.	Schoolexamencijfer	9
4.2.	Centraal examencijfer	10
4.3.	Verschil tussen schoolexamencijfer en centraal examencijfer.....	11
4.4.	Eindcijfers	12
5.	Herkansingen	13
5.1.	Aantal herkansingen	13
5.2.	Waarom herkansen leerlingen?.....	14
5.3.	Welke vakken zijn herkanst?	17
6.	Cijfers van de kernvakken	19
6.1.	Nederlands	20
6.2.	Engels	23
6.3.	Wiskunde.....	26
7.	Maatwerkdiploma's	31
7.1.	Vakken op een hoger niveau	31
7.2.	Cum laude afstuderen.....	33
8.	Bijlagen	34
8.1.	Slagingspercentage combinatieprofielen	34
8.2.	Profielafkortingen	37
8.3.	Cijfers van de kernvakken	38
8.4.	Onvoldoendes binnen de kernvakken	41
8.5.	Geslaagd met of zonder herkansing.....	42

1. Inleiding

De Examenmonitor VO geeft een beeld van de resultaten van examens behaald op vo-scholen in 2023. De monitor rapporteert over het slagingspercentage, de deelname aan het examen, de gemiddelde examencijfers, herkansingen, de cijfers en het aantal onvoldoendes op de kernvakken, en maatwerkdiploma's.

In 2023 gelden voor het eerst geen extra examenmaatregelen vanwege de coronapandemie. De coronapandemie heeft sinds 2020 verregaande impact gehad op het onderwijs dat kandidaten hebben gevolgd en in de periode 2020-2022 ook op de manier waarop hun prestaties zijn gemeten in de examens.

In 2020 zijn geen centrale examens (CE) afgenomen en is het schoolexamencijfer (SE cijfer) gebruikt als eindcijfer. Door deze maatregelen slaagden een grotere aandeel van de kandidaten voor het examen dan in voorgaande jaren.

In 2021 en 2022 zijn de eindexamens grotendeels doorgegaan maar met een aantal maatregelen en aanpassingen. Zo was het mogelijk om het cijfer van een vak (met uitzondering van kernvakken) niet mee te laten tellen in de uitslagbepaling. Deze maatregel staat bekend als de zogenaamde 'duimregeling'. Verder hadden kandidaten de mogelijkheid om een extra vak te herkansen, en mochten ze de eerste afname van hun eindexamens spreiden over twee tijdvakken. Om dit mogelijk te maken is het tweede tijdvak verlengd, en was er een derde tijdvak op de scholen. In het vmbo-BB en vmbo-KB zijn de beroepsgerichte profielvakken afgesloten met een schoolexamen (SE), in plaats van het centraal schriftelijk en praktijkexamen (CSPE).

1.1. Geanalyseerde populatie

In de berekening van de indicatoren in de monitor worden alle kandidaten op vo-scholen meegenomen die een examenuitslag (geslaagd of gezakt) hebben voor het vwo, havo, en vmbo. Dat wil zeggen dat leerlingen die voor een deel van het examen opgaan, maar niet alle vakken hebben om een volledig profiel te kunnen maken, niet worden meegenomen.

Kandidaten die opgaan voor hun vo-diploma op een andere manier dan op een vo-school nemen we ook niet mee. Dit betreft kandidaten die examen doen op de vavo (ook al hebben ze nog een inschrijving op een regulier vo-school), en de staatsexamenkandidaten. DUO stelt jaarlijks de Staatsexamenmonitor samen, deze monitor zal naar verwachting eind 2023 beschikbaar zijn. Leerlingen uit het vso die als extraneus examen doen op een reguliere vo-school zijn wel meegenomen.

De meeste scholen registreren de examenresultaten van hun leerlingen geleidelijk. Het proces is niet helemaal afgerond op het moment van het maken van de Examenmonitor. In deze rapportage zijn de resultaten zoals bij DUO bekend waren op 01-09-2023 gebruikt. Op dat moment hadden ca. 95% van het verwacht aantal kandidaten zowel een geldige SE als een geldige CE in de registratie.

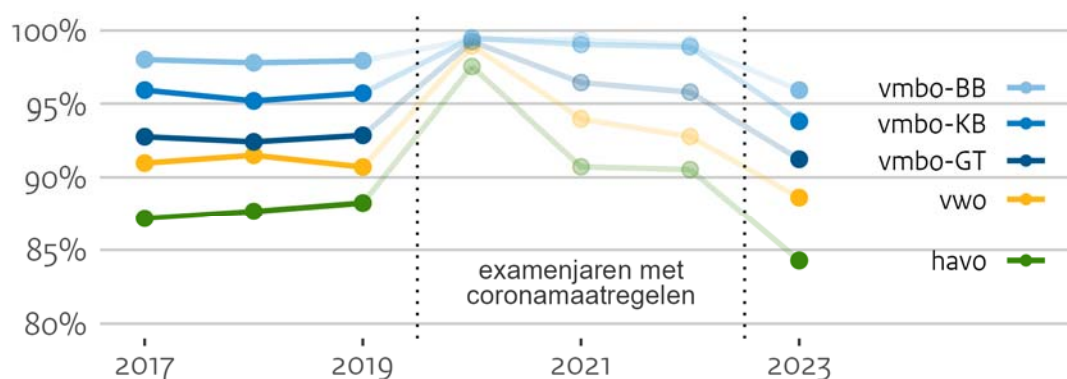
Ook is het voor scholen mogelijk om correcties aan te brengen in de registers van DUO. Scholen kunnen tot twee jaar terug de gegevens aanpassen waarop de Examenmonitor is gebaseerd. De resultaten over de jaren 2021 en 2022 zijn herrekend met de nieuwste gegevens, en kunnen daardoor afwijken van voorgaande edities van de Examenmonitor.

2. Slagingspercentage

In examenjaar 2023 slaagde 89,4% van alle kandidaten voor hun eindexamens. Dit percentage is lager dan de periode waarin er extra examenmaatregelen getroffen waren vanwege de coronapandemie (examenjaren 2020, 2021 en 2022). Het slagingspercentage van dit jaar is ook iets onder het niveau van pre-corona. In 2019 slaagde 92,0% van alle examenkandidaten en lag het slagingspercentage 2,6%-punt hoger dan in 2023.

Figuur 1 en Tabel 1 tonen de slagingspercentages per examenniveau over de jaren heen. Voor vmbo worden de theoretische en gemengde leerwegen samengevoegd tot vmbo-GT. Sinds 2017 neemt het totaal aantal examenkandidaten jaarlijks af. Dit komt deels door demografische ontwikkelingen en deels door de hoge slagingspercentage in 2020, 2021 en 2022. Meer gedetailleerde informatie over dit onderwerp is beschikbaar in hoofdstuk 3.

Figuur 1 Het aandeel geslaagde kandidaten per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

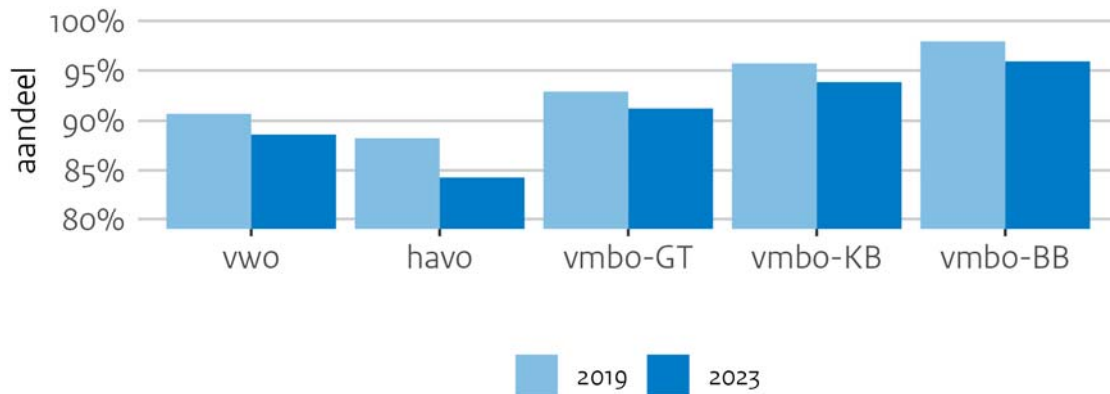

Tabel 1 Slagingspercentages per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aantal kandidaten 2023
vwo	91,0%	91,5%	90,7%	98,9%	94,0%	92,8%	88,6%	37.381
havo	87,2%	87,6%	88,2%	97,5%	90,7%	90,5%	84,3%	49.804
vmbo-GT	92,8%	92,4%	92,9%	99,2%	96,4%	95,8%	91,2%	48.893
vmbo-KB	95,9%	95,2%	95,7%	99,5%	99,0%	98,9%	93,8%	24.031
vmbo-BB	98,0%	97,8%	97,9%	99,4%	99,3%	99,0%	95,9%	13.465
totaal	91,9%	91,9%	92,0%	98,8%	94,9%	94,4%	89,4%	
aantal kandidaten	200.946	199.721	196.721	193.502	187.245	177.425	173.574	

In 2023 zijn de slagingspercentages voor alle examenniveaus licht gedaald ten opzichte van de pre-coronajaren. We vergelijken 2023 met 2019 omdat 2019 het laatste jaar was zonder de invloed van de coronapandemie en bijbehorende examenmaatregelen. Voor een vergelijking tussen deze twee jaren kan Figuur 2 bekeken worden. De slagingspercentages van 2019 en 2023 liggen relatief dicht bij elkaar. Bij alle examenniveaus is er in 2023 een afname vergeleken met 2019. Het grootste verschil is te zien op de havo waar het slagingspercentage 3,9%-punt hoger lag in 2019.

Figuur 2 Het aandeel geslaagde kandidaten per examenniveau, zonder de jaren met extra examenmaatregelen tijdens de coronaperiode.

Het slagingspercentage, uitgesplitst naar profiel(combinatie) op het havo en vwo staan in Tabel 2. Voor vmbo-TL is het slagingspercentage per profiel te vinden in Tabel 3. In 2018 en eerder was er geen volledige registratie van profiel/sectorkeuze bij vmbo-TL examens.

In het vmbo-TL is het gebruikelijk om examen te doen in een combinatie van profielen. Tabel 3 toont het slagingspercentage voor alle kandidaten per specifiek profiel. In Tabel 3 wordt ook getoond hoeveel kandidaten examens deden in 2023 in de profielen EC, LA, TE en ZW en voor hoeveel kandidaten dit onderdeel was van een combinatieprofiel. Een tabel met alle mogelijke profielcombinaties is opgenomen in bijlage 8.1.

Voor de beroepsgerichte leerwegen in het vmbo zijn de slagingspercentages per leerweg en profiel weergegeven in Tabel 4. Examens die eerder vielen onder de oude vmbo-sectoren en afdelingen, zijn nu ondergebracht bij overeenkomstige huidige beroepsgerichte profielen.

Tabel 2 Het aandeel geslaagde kandidaten per profiel(combinatie) in het havo en vwo. Een lijst van de gebruikte afkortingen is opgenomen in bijlage 8.2.

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aantal kandidaten 2023
vwo	CM	88,8%	90,4%	89,3%	98,8%	94,7%	92,3%	86,9%	2.891
vwo	EM	89,9%	90,1%	90,0%	99,0%	93,8%	91,9%	86,9%	7.447
vwo	NG	87,4%	88,4%	86,1%	98,4%	92,0%	91,2%	85,4%	6.898
vwo	NT	93,3%	94,4%	93,3%	98,9%	95,0%	94,7%	91,7%	3.097
vwo	EM/CM	91,8%	91,0%	90,4%	99,2%	95,1%	91,9%	87,9%	5.445
vwo	NT/NG	92,6%	93,3%	92,8%	99,1%	94,1%	94,2%	91,5%	11.485
vwo	overige combinaties	100,0%	100,0%	98,0%	100,0%	98,6%	98,1%	98,3%	118
havo	CM	86,3%	86,8%	88,1%	98,4%	91,6%	91,0%	84,2%	6.711
havo	EM	86,7%	87,7%	87,9%	97,5%	91,0%	90,3%	83,8%	22.757
havo	NG	85,0%	86,2%	86,3%	97,2%	90,8%	91,0%	83,4%	10.702
havo	NT	89,9%	90,0%	91,2%	96,6%	88,9%	89,9%	87,8%	2.559
havo	EM/CM	88,7%	87,5%	87,3%	98,4%	93,1%	92,8%	85,6%	1.827

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aantal kandidaten 2023
havo	NT/NG	90,4%	89,5%	91,4%	97,6%	88,6%	89,4%	86,2%	5.241
havo	overige combinaties	87,5%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	7

Tabel 3 Het aandeel geslaagde kandidaten per profiel in het vmbo-TL. Een lijst van de gebruikte afkortingen is opgenomen in bijlage 8.2.

		2019	2020	2021	2022	2023	aantal enkelprofiel kandidaten 2023	aantal combinatieprofiel kandidaten 2023
vmbo-TL	EC	93,6%	99,2%	96,4%	95,7%	91,8%	12.960	13.385
vmbo-TL	LA	94,8%	99,3%	96,8%	96,5%	93,6%	218	19.104
vmbo-TL	TE	95,1%	99,2%	97,1%	97,0%	94,5%	757	9.275
vmbo-TL	ZW	93,9%	99,3%	96,5%	95,8%	92,1%	5.991	16.713

Tabel 4 Het aandeel geslaagde kandidaten per beroepsgericht profiel in het vmbo-GL, -KB en -BB. Een lijst van de gebruikte afkortingen is opgenomen in bijlage 8.2.

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aantal kandidaten 2023
vmbo-GL	BWI	92,6%	93,7%	93,4%	98,3%	96,5%	97,2%	94,4%	267
vmbo-GL	DP	89,5%	88,4%	88,9%	99,4%	96,5%	96,4%	89,0%	2.873
vmbo-GL	EO	89,8%	88,9%	89,6%	99,6%	97,4%	96,9%	88,7%	622
vmbo-GL	G	91,2%	91,0%	90,7%	99,8%	98,1%	97,3%	89,9%	1.801
vmbo-GL	HBR	86,1%	80,2%	80,0%	100,0%	92,7%	97,0%	87,9%	141
vmbo-GL	MTE	89,9%	90,5%	86,5%	100,0%	100,0%	98,6%	100,0%	53
vmbo-GL	MTR	92,1%	85,5%	90,7%	100,0%	96,2%	96,3%	95,8%	72
vmbo-GL	MVI	89,5%	95,6%	93,3%	100,0%	98,5%	98,5%	94,3%	283
vmbo-GL	PIE	90,6%	93,2%	92,1%	99,4%	97,6%	98,3%	93,0%	359
vmbo-GL	ZWE	90,2%	90,1%	91,2%	99,9%	97,7%	97,1%	89,2%	1.092
vmbo-KB	BWI	96,3%	94,5%	95,9%	99,7%	98,9%	99,0%	94,3%	1.484
vmbo-KB	DP	96,3%	94,4%	95,6%	99,5%	99,1%	98,6%	94,0%	5.368
vmbo-KB	EO	95,6%	95,1%	95,8%	99,3%	98,8%	98,9%	93,5%	2.913
vmbo-KB	G	95,7%	96,0%	96,6%	99,7%	99,2%	98,8%	93,1%	3.022
vmbo-KB	HBR	95,6%	93,3%	94,7%	99,2%	99,3%	99,4%	92,9%	1.163

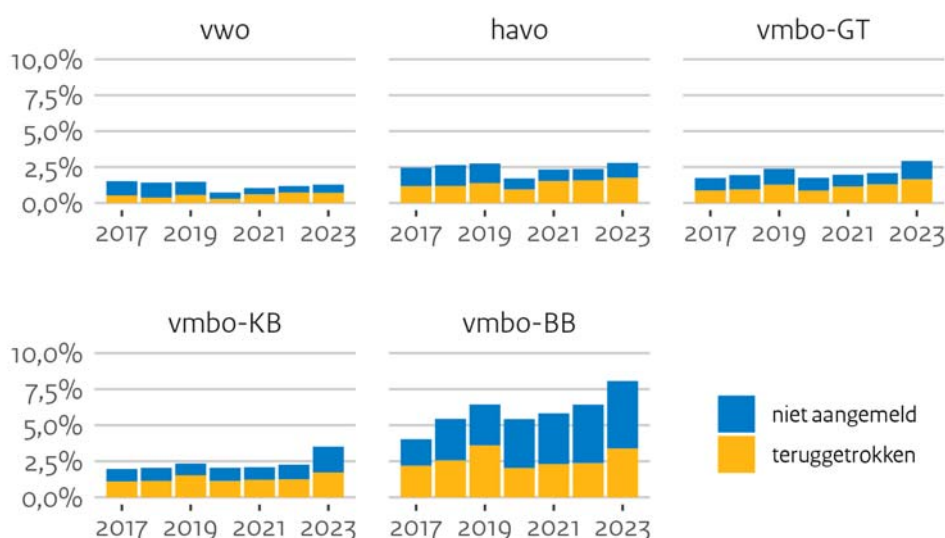
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aantal kandidaten 2023
vmbo-KB	MTE	97,4%	97,1%	98,2%	100,0%	99,0%	99,2%	91,8%	85
vmbo-KB	MTR	95,2%	93,9%	95,3%	98,8%	98,9%	98,9%	92,9%	634
vmbo-KB	MVI	95,5%	96,3%	93,6%	99,0%	98,8%	99,4%	92,1%	726
vmbo-KB	PIE	97,1%	95,7%	96,7%	99,3%	99,4%	99,0%	94,6%	2.118
vmbo-KB	ZWE	96,0%	95,9%	95,5%	99,7%	98,9%	98,9%	94,3%	6.518
vmbo-BB	BWI	98,6%	97,3%	98,7%	99,7%	99,3%	98,8%	96,2%	1.140
vmbo-BB	DP	98,0%	97,4%	97,9%	99,3%	99,5%	99,0%	95,4%	2.641
vmbo-BB	EO	97,5%	98,0%	97,5%	99,4%	99,2%	99,2%	95,9%	1.282
vmbo-BB	G	98,6%	98,5%	98,2%	99,9%	99,7%	99,2%	96,4%	2.048
vmbo-BB	HBR	97,4%	97,9%	97,1%	99,0%	99,1%	99,4%	96,5%	684
vmbo-BB	MTE	100,0%	99,0%	98,6%	100,0%	100,0%	100,0%	96,6%	59
vmbo-BB	MTR	97,4%	96,9%	97,1%	99,2%	99,0%	98,9%	96,8%	497
vmbo-BB	MVI	98,6%	98,5%	97,3%	98,9%	99,2%	97,5%	93,5%	247
vmbo-BB	PIE	98,3%	97,4%	98,4%	99,4%	99,2%	99,0%	96,8%	1.355
vmbo-BB	ZWE	98,0%	98,2%	98,0%	99,3%	99,2%	99,0%	95,5%	3.512

3. Deelname aan het examen

In 2023 is het aantal kandidaten dat het examen heeft afgelegd verder afgenomen. Deze trend is terug te zien in alle examenniveaus en heeft diverse oorzaken. Allereerst is er een daling in de populatie van 16-, 17- en 18-jarigen als gevolg van demografische ontwikkelingen.

Daarnaast is de algehele daling in aantal examenkandidaten in 2023 terug te leiden naar de hogere slagingspercentages in 2022: kandidaten die normaal gesproken gezakt zouden zijn in 2022, hebben in 2023 niet opnieuw deelgenomen aan het examen. Hierdoor is de omvang van de examenklas¹ vanzelfsprekend kleiner geworden in 2023. Deze twee ontwikkelingen hebben ook in 2021 en 2022 gezorgd voor verminderde deelname. Ten slotte blijkt dat voor de meeste examenniveaus een relatief groot deel van de examenklas geen examen aflegt in 2023 zoals te zien in Figuur 3. Vooral bij vmbo-BB en -KB valt op dat veel leerlingen die in de examenklas zaten in oktober 2022, zich niet hebben aangemeld voor het examen.

Figuur 3 Het aandeel leerlingen in de examenklas dat niet deelneemt aan het examen, per onderwijsniveau van inschrijving.

Het aandeel leerlingen uit de examenklas dat niet is aangemeld voor het examen of zich heeft teruggetrokken na aanmelding is te vinden in Figuur 3 en Tabel 5. Bij vmbo-BB en vmbo-KB springt met name het jaar 2023 eruit, waarin relatief meer leerlingen in de examenklassen géén examen hebben afgelegd. Bij vmbo-BB zien we een voortzetting van de trend van een groter deel van de leerlingen dat niet deelneemt aan het examen, welke al voor de coronacrisis begon. Bij vmbo-KB valt een nieuw patroon op van toenemende niet-deelname aan het examen. Op havo en vmbo-GT is het verschil met voorgaande jaren minder zichtbaar, maar ook op deze examenniveaus is het aandeel leerlingen uit de examenklas dat niet deelneemt aan het examen hoger dan in de voorgaande jaren. Het percentage leerlingen in de examenklas dat in 2023 niet deelneemt aan het vwo-examen is vergelijkbaar met dat in de jaren voor de coronapandemie.

¹ Examenklas: Onder de examenklas rekenen we alle leerlingen die op 1 oktober ingeschreven waren in het laatste leerjaar van een vo-opleiding plus alle leerlingen die in een ander leerjaar waren ingeschreven op 1 oktober, maar zich wel hebben aangemeld voor een afsluitend vo-examen. Het aantal leerlingen in de examenklas omvat niet de leerlingen die in het laatste leerjaar van een vo-opleiding zijn ingeschreven en zich hebben aangemeld voor een niet-afsluitend vo-deelexamen. Een leerling wordt als niet aangemeld beschouwd als er geen examenregistratie voor een afsluitend examen bekend is, terwijl de leerling wel in de examenklas ingeschreven stond. Een leerling is teruggetrokken als bij DUO bekend wordt gemaakt dat een eerder aangemelde leerling toch geen (centraal) examen gaat maken.

Tabel 5 Het aantal en aandeel leerlingen in de examenklas per inschrijvingsniveau dat geen examen maakt, uitgesplitst naar niet aangemelde leerlingen en teruggetrokken leerlingen.

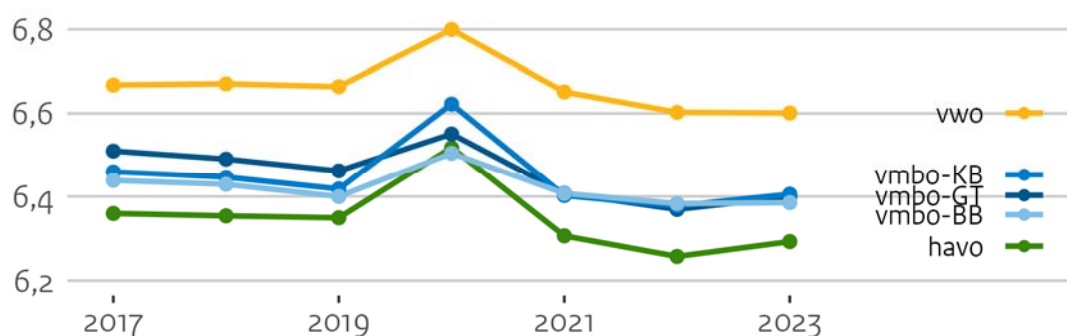
	2019		2020		2021		2022		2023	
vwo	580	1,5%	286	0,7%	412	1,0%	458	1,2%	485	1,3%
niet aangemeld	363	0,9%	177	0,5%	176	0,4%	176	0,5%	221	0,6%
teruggetrokken	217	0,6%	109	0,3%	236	0,6%	282	0,7%	264	0,7%
havo	1.543	2,7%	948	1,7%	1.288	2,3%	1.214	2,4%	1.427	2,8%
niet aangemeld	772	1,4%	428	0,8%	448	0,8%	408	0,8%	532	1,0%
teruggetrokken	771	1,4%	520	0,9%	840	1,5%	806	1,6%	895	1,7%
vmbo-GT	1.380	2,4%	994	1,8%	1.043	2,0%	1.049	2,1%	1.472	2,9%
niet aangemeld	641	1,1%	511	0,9%	436	0,8%	396	0,8%	645	1,3%
teruggetrokken	739	1,3%	483	0,9%	607	1,1%	653	1,3%	827	1,6%
vmbo-KB	684	2,3%	573	2,0%	564	2,1%	578	2,3%	866	3,5%
niet aangemeld	238	0,8%	259	0,9%	237	0,9%	262	1,0%	442	1,8%
teruggetrokken	446	1,5%	314	1,1%	327	1,2%	316	1,2%	424	1,7%
vmbo-BB	1.218	6,4%	964	5,4%	942	5,8%	970	6,4%	1.191	8,1%
niet aangemeld	538	2,8%	603	3,4%	570	3,5%	613	4,1%	692	4,7%
teruggetrokken	680	3,6%	361	2,0%	372	2,3%	357	2,4%	499	3,4%
totaal	5.405	2,7%	3.765	1,9%	4.249	2,2%	4.269	2,4%	5.441	3,0%
niet aangemeld	2.552	1,3%	1.978	1,0%	1.867	1,0%	1.855	1,0%	2.532	1,4%
teruggetrokken	2.853	1,4%	1.787	0,9%	2.382	1,2%	2.414	1,3%	2.909	1,6%

4. Gemiddelde cijfers

4.1. Schoolexamencijfer

De schoolexamencijfers in 2023 blijven stabiel voor het vwo en laten voor andere niveaus zelfs een stijging zien ten opzichte van 2022, zoals af te lezen in Figuur 4 en Tabel 6. Echter, voor het jaar 2023 zien we lagere cijfers dan in 2019 voor alle niveaus, vooral op havo en vmbo-GT. De gemiddelde cijfers omvatten alle vakken met schoolexamens, ook de vakken die door de duimregeling in 2021 en 2022 niet meetelden in het uiteindelijke resultaat. Verdere analyses van de examenresultaten van 2020 zijn te vinden in de examenmonitor van 2020.

Figuur 4 Het gemiddelde cijfer behaald in de schoolexamens per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

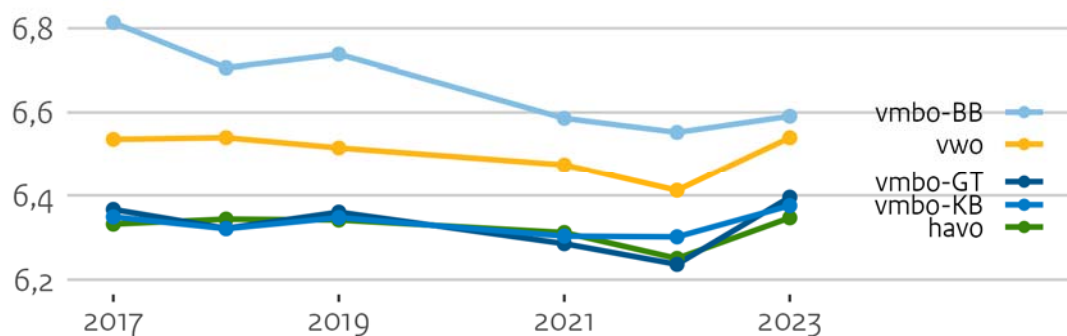
Tabel 6 Het gemiddelde cijfer behaald in de schoolexamens per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
vwo	6,67	6,67	6,66	6,80	6,65	6,60	6,60
havo	6,36	6,35	6,35	6,52	6,31	6,26	6,29
vmbo-GT	6,51	6,49	6,46	6,55	6,41	6,37	6,40
vmbo-KB	6,46	6,45	6,42	6,62	6,40	6,38	6,41
vmbo-BB	6,44	6,43	6,40	6,50	6,41	6,38	6,39
totaal	6,48	6,47	6,46	6,60	6,43	6,39	6,41

4.2. Centraal examencijfer

Figuur 5 en Tabel 7 presenteren het gemiddelde centraal examencijfer over de jaren heen per examenniveau. Het gemiddelde cijfer dat de kandidaten hebben behaald in het centraal examen in 2023 is voor alle examenniveaus hoger dan in 2019, behalve bij vmbo-BB. Daarnaast is het gemiddeld CE voor alle examenniveaus hoger dan in 2022.

Figuur 5 Het gemiddelde cijfer behaald in de centrale examens per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

Tabel 7 Het gemiddelde cijfer behaald in de centrale examens per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

	2017	2018	2019	2021	2022	2023
vwo	6,54	6,54	6,51	6,47	6,41	6,54
havo	6,33	6,34	6,34	6,31	6,25	6,35
vmbo-GT	6,37	6,32	6,36	6,29	6,24	6,40
vmbo-KB	6,35	6,32	6,35	6,30	6,30	6,38
vmbo-BB	6,81	6,71	6,74	6,59	6,55	6,59
totaal	6,43	6,41	6,42	6,36	6,31	6,42

In 2023 zijn voor het eerst weer centraal schriftelijk en praktijkexamens (CSPE) afgenomen voor de beroepsgerichte profielvakken in het vmbo. In 2021 en 2022 gebeurde dit niet vanwege de coronapandemie. In deze jaren werd het eindcijfer voor het beroepsgerichte profielvakken volledig door het SE bepaald. Daarom zijn de schoolexamencijfers van de beroepsgerichte profielvakken in deze jaren meegenomen in het berekenen van het centraal examencijfer. Daarnaast zijn de centraal examencijfers voor vakken die vanwege de duimregeling niet werden meegenomen in de uitslagbepaling, wel in de gemiddeldes meegenomen.

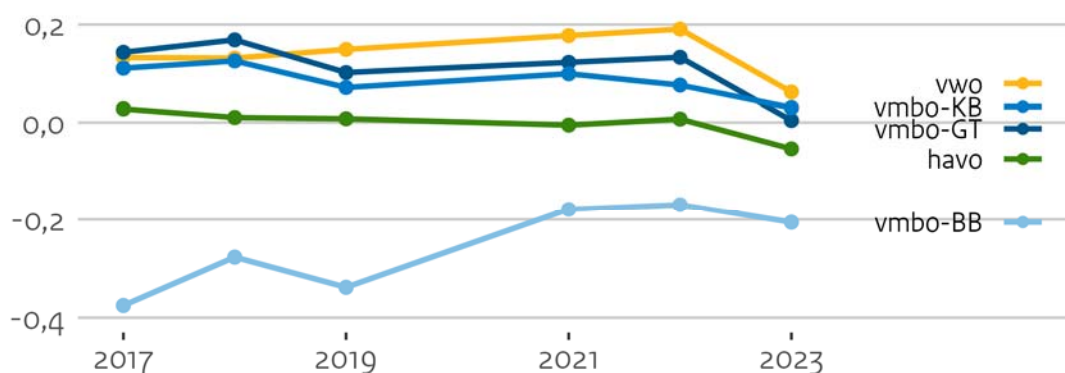
Methode

De punten die kandidaten in het centraal examen behalen worden omgezet in cijfers (normering) aan de hand van de N-termen, die voor ieder examen afzonderlijk bepaald worden. In reguliere jaren is het uitgangspunt van de normering dat iedere examenlichting even vaardig is als de lichteningen ervoor. Vanwege de impact van de coronapandemie in 2021, 2022 en 2023, is een herziene aanpak toegepast. Deze benadering omvat diverse overwegingen, zoals de verdeling van scores, vroegere N-termen, historische gemiddelde cijfers en de inbreng van vakexperts en docenten. Het is belangrijk om hier bewust van te zijn als de centraal examencijfers van 2021, 2022 of 2023 voor individuele vakken vergeleken worden met die van voorgaande jaren: een 6,0 op het centraal examen in deze jaren vertegenwoordigd niet automatisch een even hoge vaardigheid als een 6,0 in 2019.

4.3. Verschil tussen schoolexamencijfer en centraal examencijfer

Het gemiddelde verschil tussen het schoolexamencijfer en het centraal examencijfer bleef tot 2023 over het algemeen vrij stabiel, met uitzondering van het vmbo-BB, waar pas na 2021 een stabilisatie plaatsvond. In 2023 zijn de school- en centraal examencijfers voor vwo, vmbo-GT en vmbo-KB dicht bij elkaar gekomen. Voor havo en vmbo-BB zijn de centraal examencijfers in 2023 respectievelijk hoger dan de schoolexamencijfers van voorgaande jaren. Een overzicht van de verschillen tussen het SE en CE over de jaren is te zien in Figuur 6 en Tabel 8, waarbij een positief verschil aanduidt dat het schoolexamencijfer hoger is dan het centraal examencijfer.

Figuur 6 Het gemiddelde verschil tussen het cijfer behaald voor het schoolexamen en het cijfer behaald voor het centraal examen, per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

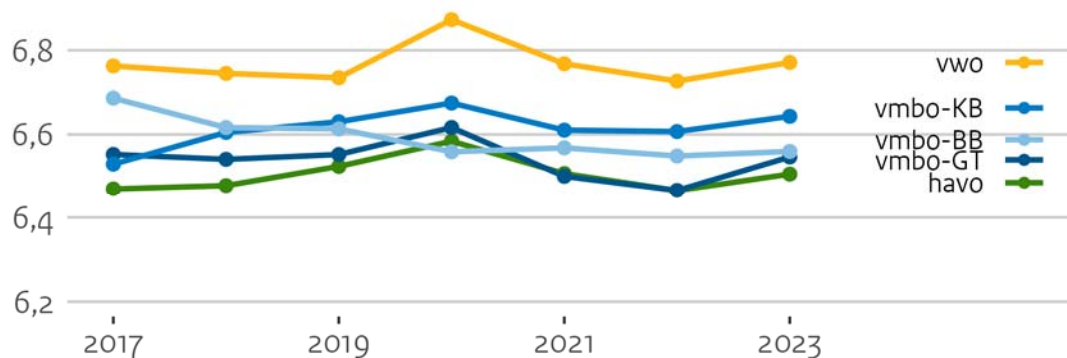
Tabel 8 Het gemiddelde verschil tussen het cijfer behaald in het schoolexamen en het cijfer behaald voor het centraal examen, per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

	2017	2018	2019	2021	2022	2023
vwo	0,13	0,13	0,15	0,18	0,19	0,06
havo	0,03	0,01	0,01	-0,01	0,01	-0,05
vmbo-GT	0,14	0,17	0,10	0,12	0,13	0,00
vmbo-KB	0,11	0,13	0,07	0,10	0,08	0,03
vmbo-BB	-0,38	-0,28	-0,34	-0,18	-0,17	-0,21
totaal	0,05	0,07	0,04	0,07	0,08	-0,01

4.4. Eindcijfers

Het gemiddelde eindcijfer is op alle examenniveaus in 2023 gelijk gebleven of zelfs verbeterd in vergelijking met 2022. Het gemiddelde eindcijfer is voor alle niveaus ook hoger of gelijk aan het gemiddelde eindcijfer van 2017, 2018 en 2019. Een uitzondering hierop is vmbo-BB waar het gemiddelde eindcijfer in 2023 lager ligt dan voor de coronaperiode.

Figuur 7 Het gemiddelde eindcijfer per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

Tabel 9 Het gemiddelde eindcijfer per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

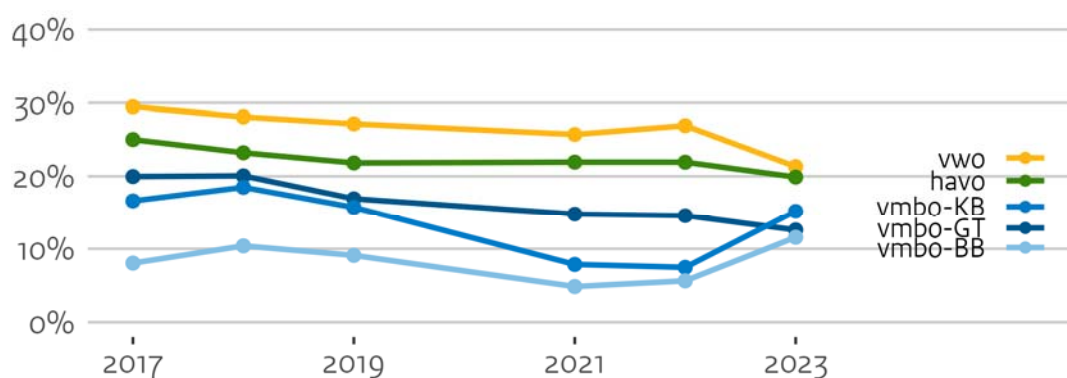
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
vwo	6,76	6,74	6,73	6,87	6,77	6,73	6,77
havo	6,47	6,48	6,52	6,58	6,51	6,47	6,51
vmbo-GT	6,55	6,54	6,55	6,62	6,50	6,47	6,55
vmbo-KB	6,53	6,60	6,63	6,68	6,61	6,61	6,64
vmbo-BB	6,69	6,62	6,61	6,56	6,57	6,55	6,56
totaal	6,58	6,58	6,60	6,66	6,58	6,55	6,60

5. Herkansingen

5.1. Aantal herkansingen

Het aandeel van de totale populatie kandidaten dat één of meer herkansingen heeft afgelegd is weergegeven in Figuur 8 en Tabel 10. Op het vwo, de havo en het vmbo-GT is in 2023 het aandeel kandidaten dat een vak heeft herkanst gedaald. Op het vmbo-BB is het aandeel kandidaten dat één of meer vakken heeft herkanst wel hoger dan in de afgelopen vijf jaar. Het aandeel herkansingen op vmbo-KB is ook licht gestegen vergeleken met 2021 en 2022, maar ligt nog niet op het niveau van vóór 2020. Daarnaast laten Figuur 9 en Tabel 11 zien dat het aandeel kandidaten dat een CE herkansing aflegt, is gestegen voor zowel vmbo-KB als vmbo-BB. Deze stijging kan deels toegeschreven worden aan het feit dat het CSPE voor de profielvakken van de gemengde en kaderberoepsgerichte leerwegen in 2021 en 2022 niet plaatsvond, maar dit jaar wel weer mogelijk was. De cijfers voor de beroepsgerichte vakken werd in 2021 en 2022 namelijk bepaald door het SE cijfer.

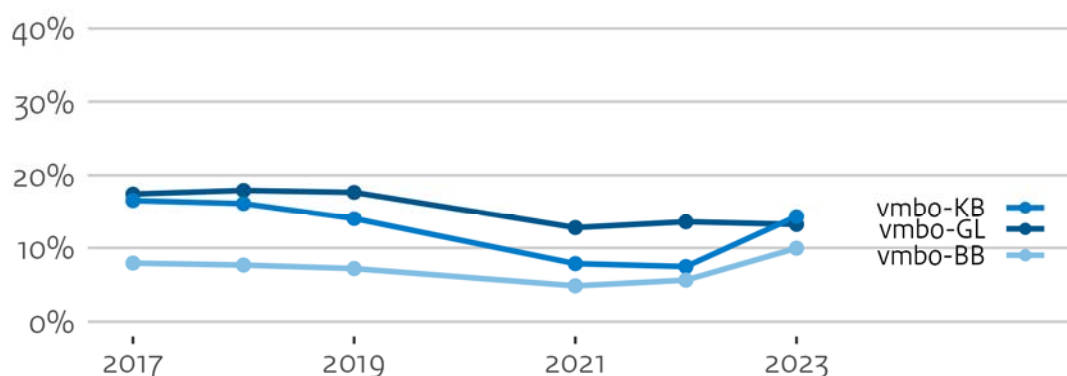
Figuur 8 Het aandeel kandidaten dat één of meer herkansingen aflegt, per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

Tabel 10 Het aandeel kandidaten dat één of meer herkansingen aflegt, per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

	— 2017 —		— 2018 —		— 2019 —		— 2021 —		— 2022 —		— 2023 —	
vwo	11.173	29,5%	10.814	28,1%	10.508	27,2%	10.068	25,7%	10.329	26,9%	7.972	21,3%
havo	13.507	25,0%	12.792	23,2%	11.923	21,8%	11.845	21,9%	10.999	21,9%	9.906	19,9%
vmbo-GT	11.685	20,0%	11.482	20,1%	9.622	16,9%	7.694	14,8%	7.196	14,6%	6.149	12,6%
vmbo-KB	4.932	16,6%	5.428	18,5%	4.508	15,7%	2.098	7,9%	1.877	7,5%	3.645	15,2%
vmbo-BB	1.675	8,0%	2.029	10,4%	1.621	9,1%	745	4,9%	806	5,6%	1.558	11,6%

Figuur 9 Het aantal en aandeel kandidaten dat één of meer CE-herkansingen aflegt (dus niet CSPE herkansingen), per vmbo-leerweg voor de jaren 2017 t/m 2023.

Tabel 11 Het aandeel kandidaten dat één of meer CE-herkansingen aflegt (dus niet CSPE herkansingen), per vmbo-leerweg voor de jaren 2017 t/m 2023.

	— 2017 —		— 2018 —		— 2019 —		— 2021 —		— 2022 —		— 2023 —	
vmbo-GL	1.242	17,4%	1.332	17,9%	1.336	17,7%	923	12,8%	978	13,6%	998	13,2%
vmbo-KB	4.907	16,5%	4.731	16,1%	4.016	14,0%	2.098	7,9%	1.877	7,5%	3.435	14,3%
vmbo-BB	1.652	7,9%	1.497	7,7%	1.282	7,2%	745	4,9%	806	5,6%	1.341	10,0%

5.2. Waarom herkansen leerlingen?

Een leerling kan verschillende redenen hebben om een vak te herkansen. Hoewel de meeste leerlingen dit doen om hun slagingskansen te vergroten, is er ook een deel van de leerlingen dat streeft naar het verbeteren van hun vakresultaat, deze kandidaten noemen we cijferverbeteraars.

Tabel 12 illustreert bijvoorbeeld dat bij geslaagde leerlingen op het vmbo-GT, 6,8% een herkansing heeft benut om te slagen, terwijl 1,7% herkanst heeft voor cijferverbetering. Een opvallende bevinding is dat bij het vwo er relatief meer leerlingen zijn die herkansingen hebben ingezet voor cijferverbetering dan voor het behalen van hun diploma. In de bijlage 8.5 zijn de gegevens opgenomen van herkansers binnen de geslaagde populatie van voorgaande jaren.

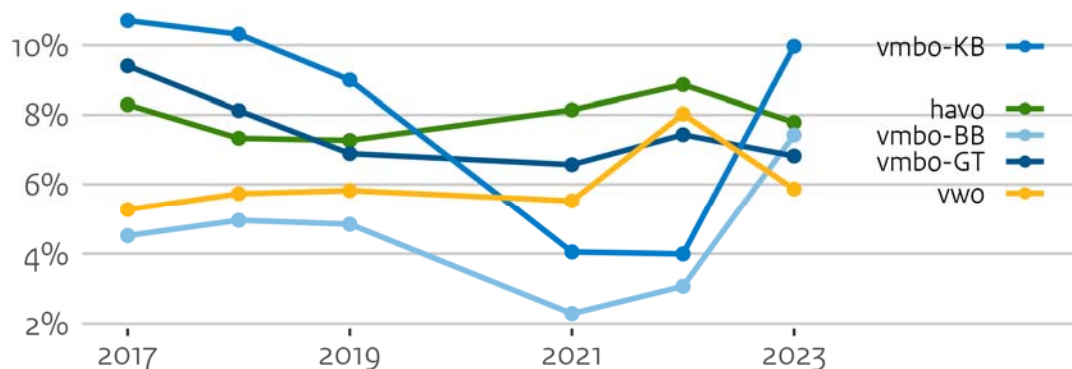
Tabel 12 Het aandeel van alle geslaagde kandidaten dat met of zonder ten minste één herkansing geslaagd is in 2023.

	geslaagd totaal	geslaagd door herkansing		geslaagd en cijferverbeteraar		geslaagd zonder herkansing	
vwo	33.124	1.943	5,9%	2.743	8,3%	28.438	85,9%
havo	41.976	3.268	7,8%	1.689	4,0%	37.019	88,2%
vmbo-GT	44.610	3.043	6,8%	780	1,7%	40.787	91,4%
vmbo-KB	22.549	2.247	10,0%	363	1,6%	19.939	88,4%
vmbo-BB	12.916	959	7,4%	239	1,9%	11.718	90,7%

In Figuur 10 is ook visueel weergegeven welk aandeel van de geslaagde leerlingen een herkansing nodig had om te slagen door de jaren heen. In 2021 en 2022 is te zien dat op het vmbo-KB en vmbo-BB het aantal geslaagden waarvoor ten minste één herkansing noodzakelijk was, lager lag dan in de voorgaande jaren. Leerlingen hadden mogelijk in 2021 en 2022 door de duimregeling minder vaak een herkansing nodig, wat heeft bijgedragen aan deze daling.

Echter, in het examenjaar 2023, zonder de duimregeling, is er een groter percentage van de geslaagde leerlingen te zien in de kaderberoepsgerichte leerwegen die een herkansing nodig hebben. Dit percentage ligt zelfs hoger dan de afgelopen vijf jaar voor vmbo-BB. Dit examenjaar zien we dat het aandeel vwo-, havo- en vmbo-GT-leerlingen dat een herkansing nodig heeft om te slagen weer terug beweegt naar het niveau van 2019. In vergelijking met 2023, valt op dat voor havo en vwo in het examenjaar 2022 leerlingen vaker dan in de voorgaande vijf jaar minstens één herkansing nodig hadden om te slagen.

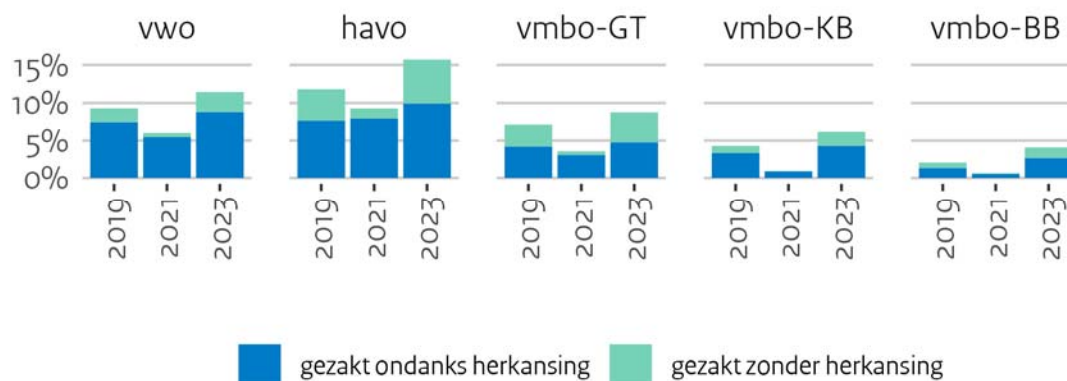
Figuur 10 Het aandeel kandidaten dat geslaagd is dankzij een herkansing in de jaren 2017 t/m 2023.

In Figuur 11 worden de percentages weergegeven van de gezakte populatie die al dan niet een herkansing heeft gemaakt in de jaren 2019, 2021 en 2023. Het jaar 2023 toont aan dat leerlingen iets vaker zijn gezakt zonder een herkansing te hebben gedaan, in vergelijking met 2019, voor alle onderwijssoorten. In 2021 is te zien dat vrijwel alle gezakte leerlingen minstens één herkansing hebben gemaakt, wat afwijkt van zowel 2019 als 2023. Deze afwijking is mogelijk te herleiden naar de implementatie van meerdere examenmaatregelen vanwege de coronapandemie in 2021.

Figuur 11 Het aandeel en aantal gezakte leerlingen dat wel of geen herkansing aflegt voor de jaren 2019, 2021 en 2023.

Methode

De school is verantwoordelijk voor het vaststellen van het slagen van een leerling en het doorgeven daarvan aan DUO, de uiteindelijke slaag-zakbeslissing wordt niet door DUO bepaald. DUO heeft wel inzicht in alle vakcijfers, zowel voor de eerste pogingen als voor herkansingen.

Om inzicht te krijgen over hoeveel kandidaten een herkansing nodig hebben gehad om te slagen, wordt voor iedere leerling individueel geanalyseerd wat de uitslag zou zijn als het behaalde resultaat van de eerste poging wordt gebruikt voor de bepaling van de eindsuitkomst, in plaats van de herkansing. Deze aanpak biedt de mogelijkheid om te achterhalen hoeveel leerlingen daadwerkelijk afhankelijk waren van een herkansing om te slagen.

Bij deze berekeningen houden wij rekening met een foutmarge van ongeveer 5%, dit komt met name door onvolledige registratie van vrijstellingen.

5.3. Welke vakken zijn herkanst?

Examenkandidaten kiezen er het vaakst voor om wiskunde en Nederlands te herkansen. Tabel 13 laat zien welke vijf vakken het vaakst worden herkanst per examenniveau, en over alle examenniveaus heen. Hierbij wordt bepaald welk vak het vaakst herkanst wordt wanneer de gehele examenpopulatie beschouwd wordt.

Tabel 13 Per examenniveau, de vijf vakken die het meest zijn herkanst, het aantal herkansingen van dat vak, en het aandeel kandidaten per examenniveau dat het vak herkanst.

		aantal kandidaten	% kandidaten
vwo	Nederlandse taal en literatuur	1.278	3,4%
	wiskunde B	1.019	2,7%
	Engelse taal en literatuur	817	2,2%
	natuurkunde	589	1,6%
	geschiedenis	533	1,4%
havo	Nederlandse taal en literatuur	1.456	2,9%
	wiskunde A	1.334	2,7%
	economie	1.255	2,5%
	geschiedenis	1.240	2,5%
	Engelse taal en literatuur	807	1,6%
vmbo-GT	wiskunde	1.199	2,5%
	economie	1.043	2,1%
	Nederlandse taal	948	1,9%
	biologie	703	1,4%
	geschiedenis en staatsinrichting	474	1,0%
vmbo-KB	wiskunde	1.111	4,6%
	Nederlandse taal	658	2,7%
	zorg en welzijn	657	2,7%
	biologie	535	2,2%
	Engelse taal	519	2,2%
vmbo-BB	wiskunde	457	3,4%
	biologie	289	2,1%
	zorg en welzijn	238	1,8%
	Nederlandse taal	193	1,4%
	dienstverlening en producten	173	1,3%

		aantal kandidaten	% kandidaten
totaal	wiskunde	6.232	3,6%
	Nederlandse taal (en literatuur)	4.591	2,6%
	economie	3.119	1,8%
	biologie	2.777	1,6%
	Engelse taal (en literatuur)	2.750	1,6%

6. Cijfers van de kernvakken

In dit hoofdstuk wordt een analyse van de kernvakken uiteengezet. Kernvakken zijn vakken die een bijzondere positie hebben in de uitslagbepaling. Voor deze vakken mag, in tegenstelling tot bij andere vakken, niet lager dan een eindcijfer vijf worden gehaald. In het vmbo wordt het vak Nederlands beschouwd als een kernvak, voor havo en vwo zijn Nederlands, Engels en wiskunde de kernvakken. Voor ieder kernvak wordt een historische vergelijking gemaakt tussen de resultaten van het Schoolexamen (SE), het Centraal Examen (CE) en het Eindcijfer (EC). Daarnaast wordt gekeken naar de historische ontwikkeling van onvoldoendes bij zowel het SE als het CE voor elk kernvak. Ook wordt een analyse uitgevoerd van welke type onvoldoendes de leerlingen halen voor de kernvakken voor het SE en CE in het jaar 2023.

De resultaten van de SE, CE en eindcijfers van de jaren 2019, 2021 en 2023 zijn weergegeven in Tabel 14. Het is belangrijk te benadrukken dat, zoals beschreven in hoofdstuk 4.2, de veranderde normering van de centrale eindexamens na 2020 ten opzichte van voor 2020 betekent dat trends in centrale examens en eindcijfers niet één-op-één kunnen worden geïnterpreteerd als een directe toename of afname van de vaardigheid van de kandidaten.

Tabel 14 Het gemiddelde centraal examen-, schoolexamen en eindcijfer behaald voor de kernvakken Engels, Nederlands en wiskunde voor de jaren 2019, 2021 en 2023, per examenniveau.

	SE			CE			eindcijfer			kandidaten 2023	% deelname 2023
	2019	2021	2023	2019	2021	2023	2019	2021	2023		
vwo Engels	7,00	6,98	6,97	6,97	6,99	6,94	7,02	7,02	6,98	36.293	97,37%
havo Engels	6,64	6,69	6,71	6,82	7,12	7,02	6,76	6,93	6,89	49.310	99,12%
vmbo-GT Engels	6,66	6,70	6,74	6,62	6,73	7,11	6,67	6,74	6,95	48.342	99,31%
vmbo-KB Engels	6,68	6,75	6,83	6,51	6,62	6,75	6,63	6,71	6,82	23.983	99,90%
vmbo-BB Engels	6,60	6,65	6,72	7,21	7,23	7,23	6,93	6,96	7,00	12.780	95,01%
vwo Nederlands	6,69	6,73	6,68	6,21	6,32	6,20	6,48	6,56	6,47	37.272	100,00%
havo Nederlands	6,39	6,41	6,37	6,16	6,12	6,31	6,31	6,30	6,37	49.749	100,00%
vmbo-GT Nederlands	6,49	6,48	6,45	6,29	6,22	6,26	6,42	6,38	6,38	48.676	100,00%
vmbo-KB Nederlands	6,47	6,47	6,48	6,21	6,32	6,31	6,37	6,43	6,43	24.008	100,00%
vmbo-BB Nederlands	6,39	6,40	6,35	6,65	6,59	6,76	6,55	6,53	6,58	13.451	100,00%
vwo wiskunde	6,65	6,63	6,52	6,95	6,80	6,83	6,83	6,75	6,70	36.486	97,89%
havo wiskunde	6,29	6,22	6,16	6,53	6,42	6,50	6,45	6,35	6,36	45.647	91,75%
vmbo-GT wiskunde	6,47	6,30	6,33	6,42	6,22	6,36	6,47	6,29	6,37	39.878	81,93%
vmbo-KB wiskunde	6,12	6,02	6,00	6,20	5,65	6,24	6,19	5,86	6,15	17.881	74,48%
vmbo-BB wiskunde	6,45	6,40	6,36	6,78	6,49	6,35	6,65	6,47	6,38	10.047	74,69%

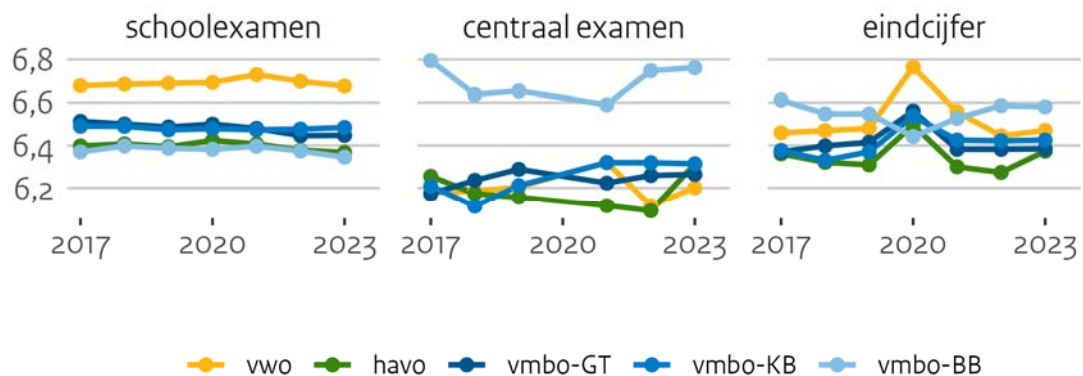
6.1. Nederlands

Het gemiddelde schoolexamencijfer voor Nederlands, zoals te zien in het linker paneel van Figuur 12, is al jarenlang stabiel. Dit patroon zet zich voort in 2023 voor alle examenniveaus. Er is echter een lichte neerwaartse trend waarneembaar sinds de periode van coronamaatregelen.

Bij het centraal examen, weergegeven in het middelste paneel van Figuur 12, is er altijd meer schommeling geweest. In 2023 bevindt het gemiddelde CE-cijfer voor havo zich op het hoogste niveau sinds 2016, wat ook hoger is dan dat van 2019. Voor het vwo en vmbo-GT zijn de CE-cijferresultaten in 2023 vergelijkbaar met die van 2019, terwijl vmbo-BB en vmbo-KB zelfs hoger zijn dan in 2019. In vergelijking met 2022 blijven de vmbo-niveaus stabiel dit examenjaar, terwijl havo en vwo een lichte stijging laten zien.

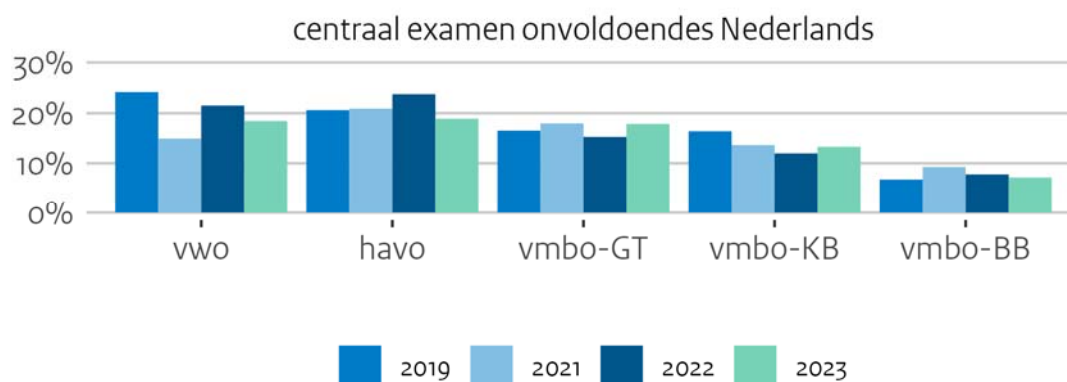
De examenniveaus havo en vwo vertonen een stijging in het eindcijfer 2023 in vergelijking met 2022 (rechter paneel van Figuur 12). In het rechter paneel van Figuur 12 wordt gepresenteerd dat vmbo-KB, vmbo-BB en vmbo-GT qua eindcijfer stabiel blijven ten opzichte van 2022. De lichte daling die we in het schoolexamencijfer voor vwo en havo zien, gecombineerd met de stijging in de centraal examenresultaten, resulteert in een hoger eindexamencijfer voor 2023 in vergelijking met 2022 op havo en vwo.

Figuur 12 De gemiddelde schoolexamencijfers, centraal examencijfers en eindcijfers behaald voor het vak Nederlandse taal / Nederlandse taal en literatuur, per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

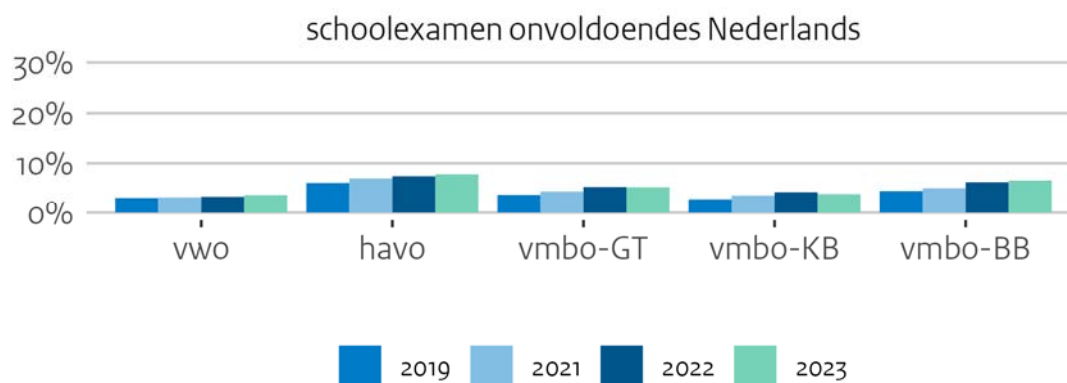

In Figuren 13 en 14 zijn de percentages onvoldoendes voor het vak Nederlands over de jaren heen weergegeven. Over het algemeen is het aantal kandidaten met een onvoldoende hoger bij het centraal examen dan bij het schoolexamen. Het aandeel kandidaten met een cijfer onder de 5,5 voor Nederlands op het vwo, de havo en het vmbo-KB is in 2023 lager dan in 2019. Het percentage onvoldoendes voor vmbo-GT is in 2023 hoger dan in 2022 en 2019. In dezelfde vergelijkingsperiode blijft vmbo-BB stabiel. Hoewel de verschillen klein zijn, is waar te nemen in Figuur 14 dat de percentages kandidaten met een onvoldoende voor het schoolexamen Nederlands licht zijn gestegen bij alle niveaus.

Figuur 13 Aandeel leerlingen met een onvoldoende voor het vak Nederlands, CE.

Figuur 14 Aandeel leerlingen met een onvoldoende voor het vak Nederlands, SE.

In Tabel 15 is weergegeven hoe zwaar de onvoldoende is die leerlingen krijgen als ze een onvoldoende halen voor Nederlands. Over het algemeen valt op dat de meeste leerlingen met onvoldoendes in de hoogste scorecategorie vallen, die loopt van 4,5 tot 5,5. Dat wijst erop dat de meeste leerlingen een cijfer krijgen dat niet zwaar onvoldoende is, maar net onder de grens zit.

Wat betreft de cijfers voor het centraal examen Nederlands, zien we een patroon waarbij het percentage leerlingen dat tussen 3,5 en 4,5 scoort, hoger is dan bij de schoolexamens. Het percentage leerlingen dat een eindcijfer haalt waarmee het examenjaar niet succesvol afgerond kan worden, namelijk een eindcijfer onder de 3, is erg laag.

Tabel 15 Het aandeel kandidaten met een onvoldoende voor Nederlands dat onder de 3,5, tussen de 3,5 en de 4,5 of tussen de 4,5 en 5,5 scoorden voor het 2023 CE, SE of eindcijfer.

		SE			CE			EC		
		onder 3,5	3,5 tot 4,5	4,5 tot 5,5	onder 3,5	3,5 tot 4,5	4,5 tot 5,5	3 of lager	een 4	een 5
vwo	Nederlands	0,2%	3,2%	96,6%	0,8%	15,3%	83,9%	0,1%	2,0%	97,9%
havo	Nederlands	0,1%	5,1%	94,7%	1,5%	11,6%	86,9%	0,1%	3,9%	96,0%
vmbo-GT	Nederlands	0,0%	3,8%	96,2%	1,1%	9,6%	89,3%	0,1%	3,2%	96,7%
vmbo-KB	Nederlands	0,0%	3,2%	96,8%	0,7%	9,5%	89,8%	0,1%	2,7%	97,2%
vmbo-BB	Nederlands	0,0%	2,9%	97,1%	1,1%	6,5%	92,3%	0,4%	1,5%	98,2%

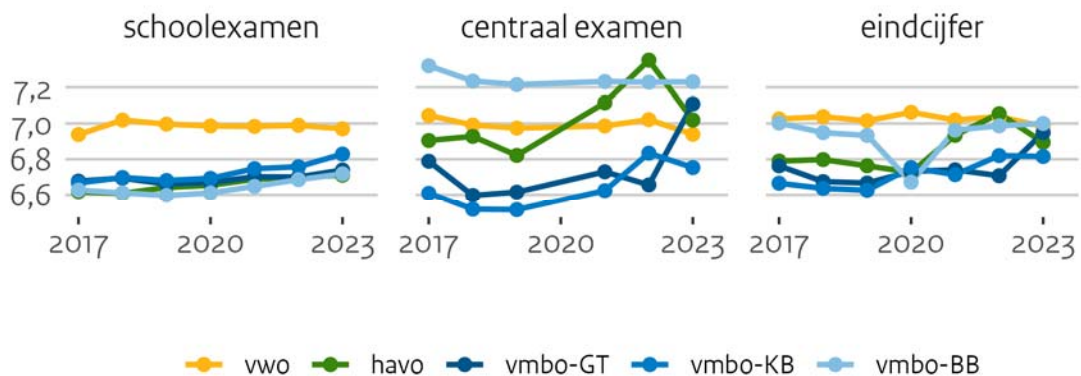
6.2. Engels

Het gemiddelde schoolexamencijfer voor Engels, te zien in het linker paneel van Figuur 15, is op alle examenniveaus behalve vwo gestegen ten opzichte van 2022. Dit lijkt voort te bouwen op de eerdere trend van stijgende schoolexamencijfers voor Engels.

Bij het centraal examen, weergegeven in het middelste paneel van Figuur 15, zien we hogere cijfers bij alle examenniveaus behalve vwo, in vergelijking met het laatste reguliere examenjaar voorafgaand aan de coronamaatregelen, namelijk 2019. Met name op vmbo-GT niveau is er een opvallende stijging te zien, waar het hoogste gemiddelde centraal examencijfer is bereikt in jaren. Voor de andere niveaus hebben kandidaten in 2023 wel lager gescoord in het centraal examen Engels dan in 2022, en voor sommige examenniveaus ook lager dan in 2021.

Bij vmbo-GT valt een aanzienlijke groei in het gemiddelde eindcijfer voor 2023 op, zoals te zien is in het rechter paneel van Figuur 15 door het hogere CE gemiddelde. Op alle examenniveaus ligt het gemiddelde EC dit jaar hoger dan in de periode voor 2020, met uitzondering van het vwo.

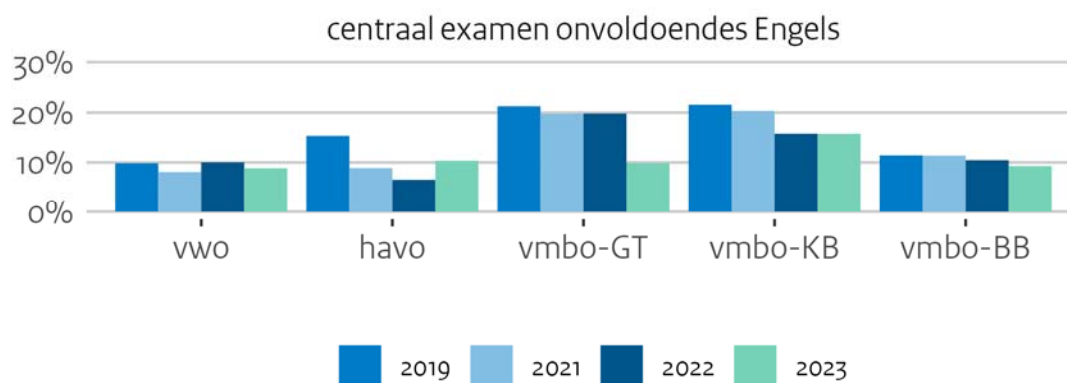
Figuur 15 De gemiddelde schoolexamencijfers, centrale examencijfers en eindcijfers behaald voor het vak Engelse taal / Engelse taal en literatuur voor de jaren 2017 t/m 2023.

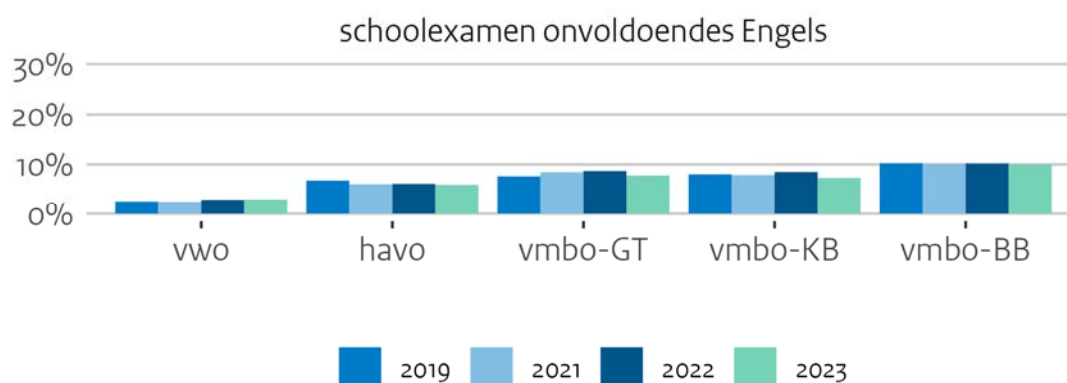

In Figuren 16 en 17 zijn de percentages onvoldoendes voor het vak Engels over verschillende jaren weergegeven. Meestal is het aandeel kandidaten met een onvoldoende hoger bij het centraal examen dan bij het schoolexamen, dit zien we ook voor het vak Engels. Voor alle niveaus zijn er in 2023 minder onvoldoendes dan in 2019. Bij vwo en alle vmbo-niveaus is het percentage kandidaten met een onvoldoende in 2023 zelfs lager dan zowel 2022 als in 2019. Over de jaren heen zijn de onvoldoendes voor het schoolexamen stabiel gebleven.

Figuur 16 Aandeel leerlingen met een onvoldoende voor het vak Engels.

Figuur 17 Aandeel leerlingen met een onvoldoende voor het vak Engels.

Net zoals bij het vak Nederlands, valt op dat bij het vak Engels de meeste leerlingen die onvoldoendes behalen, zich bevinden in de hoogste categorie, tussen 4,5 en 5,5 (zie Tabel 16). Dit duidt erop dat de meeste studenten een cijfer krijgen dat niet zwaar onvoldoende is.

De examenresultaten voor Engels vertonen een opvallend patroon, waarbij aanzienlijk meer leerlingen scores onder de 3,5 behalen tijdens het centraal examen in vergelijking met hun prestaties tijdens het schoolexamen, met name bij de verschillende vmbo leerwegen. Deze waarneming staat in contrast met de situatie bij het vak Nederlands. Dit verschil wordt mogelijk verklaard door het feit dat het vak Nederlands een kernvak is op alle examenniveaus, Terwijl Engels enkel een kernvak is op havo en vwo.

Tabel 16 Het aandeel kandidaten met een onvoldoende voor Engels dat onder de 3,5, tussen de 3,5 en de 4,5 of tussen de 4,5 en 5,5 scoorden voor het 2023 CE, SE of eindcijfer.

		SE			CE			EC		
		onder 3,5	3,5 tot 4,5	4,5 tot 5,5	onder 3,5	3,5 tot 4,5	4,5 tot 5,5	3 of lager	een 4	een 5
vwo	Engels	0,0%	2,9%	97,1%	1,6%	15,6%	82,8%	0,2%	3,6%	96,2%
havo	Engels	0,2%	4,0%	95,8%	1,0%	19,7%	79,4%	0,1%	3,7%	96,2%
vmbo-GT	Engels	0,4%	8,2%	91,4%	4,3%	23,7%	72,0%	0,3%	12,0%	87,7%
vmbo-KB	Engels	0,1%	8,4%	91,5%	3,5%	26,1%	70,3%	0,2%	11,8%	88,1%
vmbo-BB	Engels	0,8%	11,7%	87,5%	2,6%	21,7%	75,6%	0,1%	10,6%	89,3%

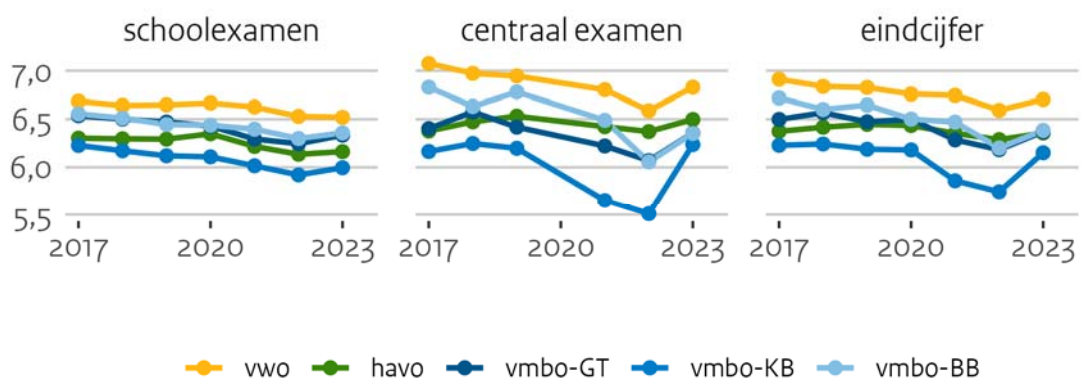
6.3. Wiskunde

Het gemiddelde schoolexamencijfer voor het kernvak wiskunde² (linker paneel van Figuur 18) is voor alle examenniveaus gedaald ten opzichte van 2019. Er is echter wel een lichte stijging te zien sinds 2022.

Bij het centraal examen is het gemiddelde cijfer hoger dan in 2022 voor alle examenniveaus (middelste paneel van Figuur 18). Bijzondere aandacht gaat met name uit naar vmbo-KB, waarbij opvalt dat dit niveau, samen met havo, nu hetzelfde gemiddelde cijfer heeft als in 2019, waarbij vmbo-KB een opmerkelijk hogere prestatie neerzet. Door de aangepaste normering kunnen de vaardigheden van deze examenklassen lastig vergeleken worden.

Voor alle examenniveaus is het gemiddelde eindcijfer ook gestegen in 2023 (rechter paneel van Figuur 18) vergeleken met 2022.

Figuur 18 De gemiddelde schoolexamencijfers, centraal examencijfers en eindcijfers behaald voor het kernvak wiskunde voor de jaren 2017 t/m 2023.

² havo/vwo wiskunde A en wiskunde B en vmbo-wiskunde

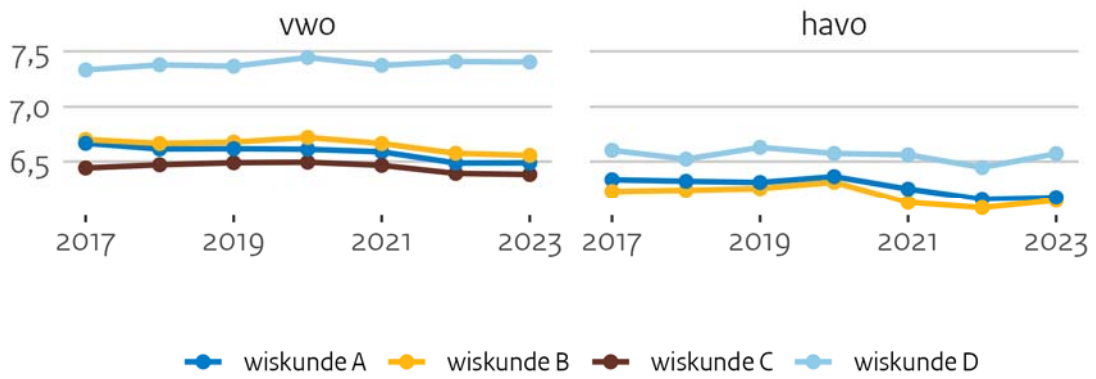
Tabel 17 geeft de resultaten weer voor de verschillende wiskundevakken op het havo en vwo³. De schoolexamencijfers worden getoond in Figuur 19, de centraal examencijfers in Figuur 20 en de eindcijfers in Figuur 21.

Tabel 17 Het gemiddelde schoolexamencijfer, centraal examencijfer, en eindcijfer per wiskundevak in het havo en vwo, alsook het aantal kandidaten en het deelnamepercentage voor de jaren 2019, 2021 en 2023.

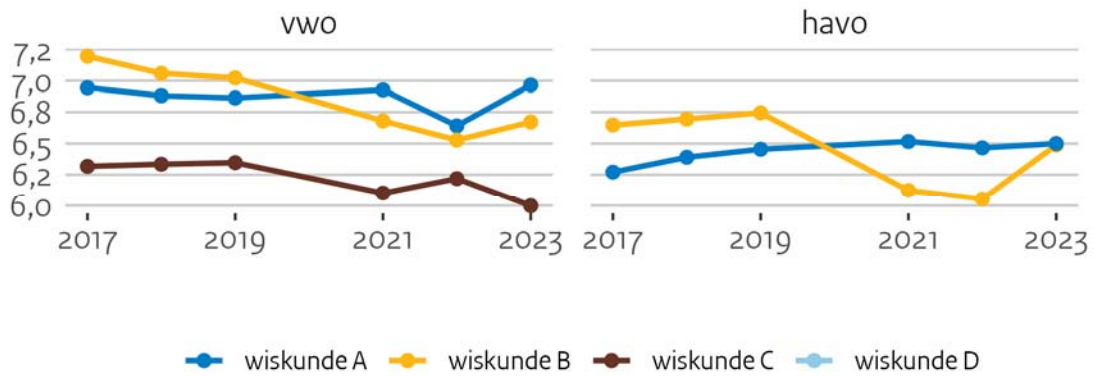
		SE			CE			eindcijfer			kandidaten	% deelname
		2019	2021	2023	2019	2021	2023	2019	2021	2023	2023	2023
vwo	wiskunde A	6,62	6,59	6,49	6,86	6,93	6,97	6,77	6,78	6,75	19.542	52,28%
vwo	wiskunde B	6,68	6,66	6,56	7,02	6,68	6,67	6,88	6,71	6,65	16.944	45,33%
vwo	wiskunde C	6,49	6,47	6,38	6,35	6,10	6,00	6,46	6,32	6,22	883	2,36%
vwo	wiskunde D	7,36	7,37	7,40				7,43	7,45	7,48	2.608	6,98%
havo	wiskunde A	6,31	6,25	6,17	6,46	6,52	6,50	6,42	6,41	6,36	35.672	71,62%
havo	wiskunde B	6,25	6,12	6,14	6,74	6,12	6,49	6,53	6,16	6,34	9.975	20,03%
havo	wiskunde D	6,63	6,56	6,57				6,69	6,64	6,65	500	1,00%

³ Het gemiddelde eindcijfer is berekend op basis van de al afgeronde cijfers op de cijferlijsten, terwijl de gemiddelde SE cijfer is berekend op basis van de niet-afgeronde SE cijfers. Daarom verschillen de gemiddelde eindcijfers en SE cijfers voor vakken zonder CE, zoals wiskunde D.

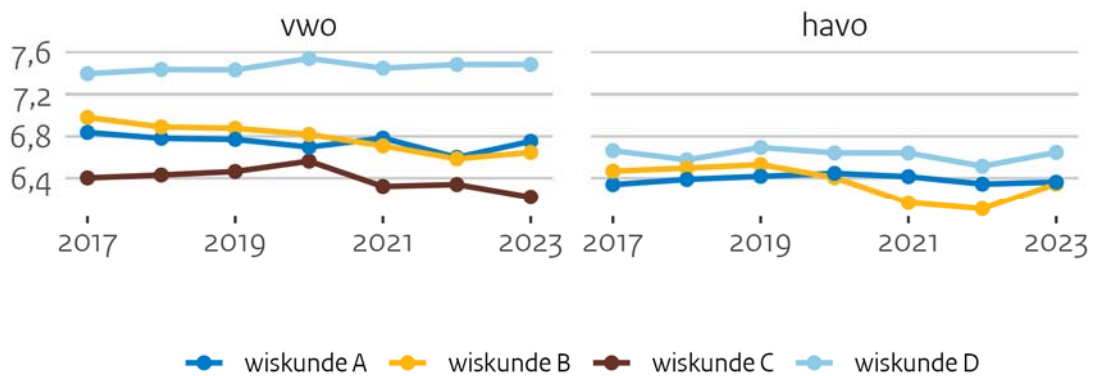
Figuur 19 De gemiddelde schoolexamencijfers voor de wiskundevakken op het havo en vwo voor de jaren 2017 t/m 2023.

Figuur 20 De gemiddelde centraal examencijfers voor de wiskundevakken op het havo en vwo voor de jaren 2017 t/m 2023.

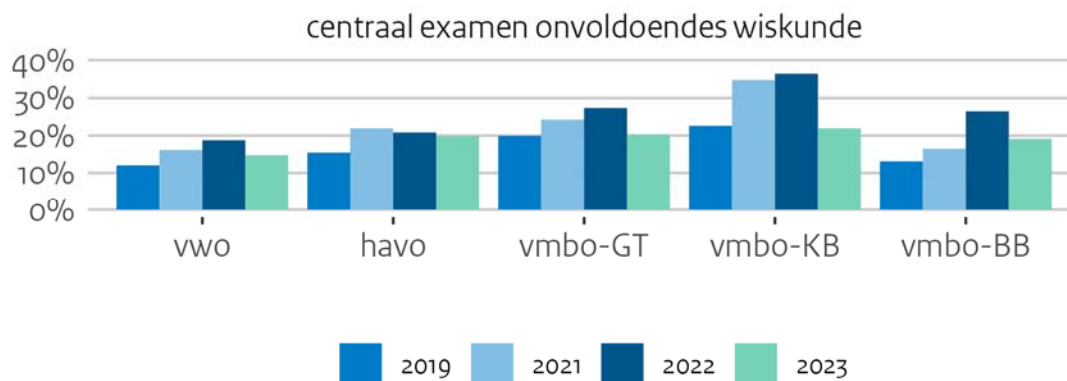

Figuur 21 De gemiddelde eindcijfers voor de wiskundevakken op het havo en vwo voor de jaren 2017 t/m 2023.

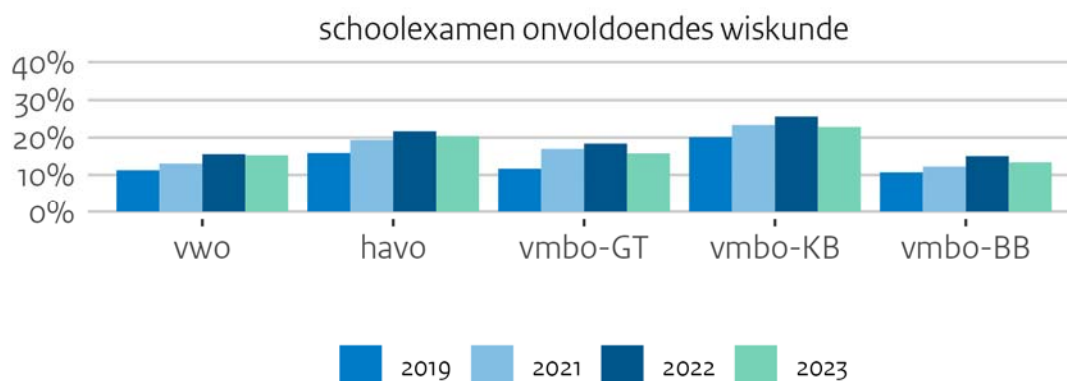

Figuur 22 en 23 tonen de percentages kandidaten met een onvoldoende voor het vak wiskunde over de jaren. Over het algemeen zijn de onvoldoendes hoger bij het centraal examen dan bij het schoolexamen, maar de verschillen zijn bij wiskunde minder uitgesproken dan bij de andere twee kernvakken. Belangrijk om op te merken is dat wiskunde alleen een kernvak is voor vwo en havo (met uitzondering van het profiel CM op havo). Voor vwo en havo zien we meer onvoldoendes in 2023 dan in 2019, maar minder dan in 2022.

Figuur 22 Aandeel leerlingen met een onvoldoende voor het vak wiskunde

Figuur 23 Aandeel leerlingen met een onvoldoende voor het vak wiskunde

Bij de examencijfers voor het vak wiskunde valt op dat een groter percentage leerlingen met een onvoldoende een cijfer behaald tussen 3,5 en 4,5, dan bij Engels en Nederlands. In het algemeen zien we nog steeds dat een aanzienlijk aandeel van de leerlingen met onvoldoendes in de hoogste scorecategorie valt, tussen 4,5 en 5,5. Dit wijst erop dat veel studenten voor wiskunde cijfers krijgen die niet zwaar onvoldoende zijn, maar net onder de drempel liggen. Welk type onvoldoende leerlingen hebben gehaald voor het vak wiskunde is te vinden in Tabel 18.

Tabel 18 Het aandeel kandidaten met een onvoldoende voor wiskunde dat onder de 3,5, tussen de 3,5 en de 4,5 of tussen de 4,5 en 5,5 scoorden voor het 2023 CE, SE of eindcijfer.

		SE			CE			EC		
		onder 3,5	3,5 tot 4,5	4,5 tot 5,5	onder 3,5	3,5 tot 4,5	4,5 tot 5,5	3 of lager	een 4	een 5
vwo	wiskunde	1,9%	14,3%	83,9%	4,8%	21,4%	73,9%	2,6%	11,4%	86,1%
havo	wiskunde	2,8%	15,6%	81,6%	7,0%	20,3%	72,7%	3,9%	14,3%	81,8%
vmbo-GT	wiskunde	2,8%	18,4%	78,8%	6,7%	23,6%	69,7%	3,6%	17,8%	78,6%
vmbo-KB	wiskunde	4,3%	24,8%	70,9%	8,8%	30,0%	61,3%	2,9%	22,8%	74,4%
vmbo-BB	wiskunde	2,1%	16,9%	81,0%	6,2%	24,4%	69,3%	1,4%	15,7%	83,0%

7. Maatwerkdiploma's

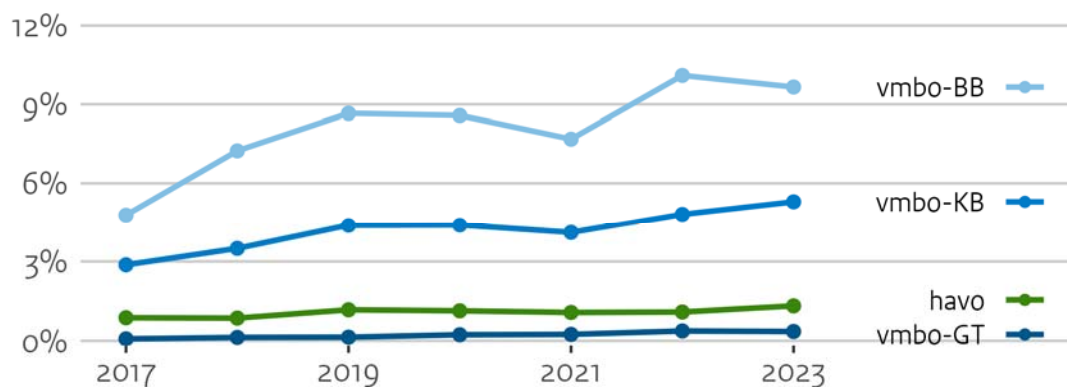
Er wordt van maatwerk gesproken wanneer kandidaten vakken afleggen op een hoger niveau dan het diploma zelf. Ook wordt in dit hoofdstuk het aantal en aandeel cum laude diploma's besproken. De registratie van de derde vorm van maatwerk, door examens af te leggen in eerdere leerjaren, wordt niet behandeld vanwege onvolledige registratie.

7.1. Vakken op een hoger niveau

Sinds het eindexamen van 2008 hebben leerlingen de mogelijkheid om een vak op een hoger niveau af te sluiten. Hierbij kan bijvoorbeeld een havoleerling ervoor kiezen om één of meerdere examenvakken op vwo-niveau te doen.

Het aandeel kandidaten dat vakken op een hoger niveau aflegt, wordt getoond in Figuur 24. Bij vmbo-KB en vmbo-BB wordt deze mogelijkheid het meest benut. In 2023 zien we een toename bij vmbo-KB ten opzichte van 2022, terwijl we bij vmbo-BB het tegenovergestelde observeren. Een overzicht van de mate waarin vakken op een hoger niveau worden afgelegd, is te vinden in Tabel 19.

Figuur 24 Het aandeel kandidaten dat vakken aflegt op een hoger niveau dan het diploma, per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

Tabel 19 Het aandeel kandidaten dat vakken aflegt op een hoger niveau dan het diploma, per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
havo	0,87%	0,86%	1,17%	1,13%	1,07%	1,09%	1,32%
vmbo-GT	0,08%	0,13%	0,14%	0,23%	0,24%	0,37%	0,35%
vmbo-KB	2,87%	3,50%	4,38%	4,39%	4,10%	4,81%	5,29%
vmbo-BB	4,78%	7,24%	8,66%	8,58%	7,68%	10,10%	9,65%
totaal	1,18%	1,50%	1,79%	1,76%	1,59%	1,91%	1,96%
totaal (aantal)	2.364	2.987	3.518	3.401	2.981	3.386	3.403

In Tabel 20 worden de vijf vakken getoond die in 2023 het vaakst op een hoger niveau zijn afgerond per examenniveau. Voor vmbo-BB, vmbo-KB en vmbo-GT is Engels het vak dat het vaakst op een hoger niveau wordt afgerond. Onder de havo leerlingen is Engels ook vaak op een hoger niveau afgerond, maar het meest voorkomende vak dat zij op een hoger niveau afronden is maatschappijleer, gevolgd door culturele en kunstzinnige vorming.

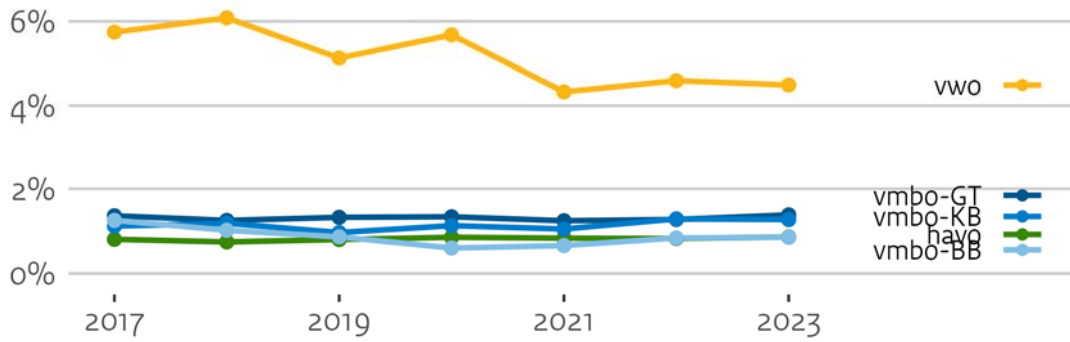
Tabel 20 De vijf meest voorkomende vakken die examenkandidaten op een hoger niveau afsluiten voor het jaar 2023.

		aantal kandidaten	% kandidaten
havo	maatschappijleer	244	18,7%
	culturele en kunstzinnige vorming	241	18,5%
	Engelse taal en literatuur	196	15,0%
	lichamelijke opvoeding	45	3,5%
	levensbeschouwelijk vormingsonderwijs	43	3,3%
vmbo-GT	Engelse taal en literatuur	134	74,0%
	Spaanse taal en literatuur	8	4,4%
	Arabische taal en literatuur	7	3,9%
	wiskunde A	6	3,3%
	Engelse taal	6	3,3%
vmbo-KB	Engelse taal	759	44,2%
	wiskunde	345	20,1%
	Nederlandse taal	206	12,0%
	biologie	82	4,8%
	maatschappijleer	76	4,4%
vmbo-BB	Engelse taal	617	15,2%
	maatschappijleer	245	6,1%
	Nederlandse taal	223	5,5%
	kunsvakken inclusief ckv	189	4,7%
	voorkomen van ongevallen en EHBO	124	3,1%

7.2. Cum laude afstuderen

Het aantal cum laude diploma's verschilt sterk tussen de examenniveaus, zoals te zien is in Figuur 25. Net als in voorgaande jaren behaalden vooral vwo-kandidaten cum laude diploma's, terwijl dit minder voorkwam bij andere examenniveaus. In 2023 zijn er 1.680 vwo-studenten die cum laude zijn afgestudeerd, wat neerkomt op 4,5% van alle vwo-kandidaten.

Figuur 25 Het aandeel kandidaten dat cum laude afstudeert, per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

8. Bijlagen

8.1. Slagingspercentage combinatieprofielen

Tabel 21 Het aandeel geslaagde kandidaten per (beroepsgericht) profiel in het vmbo voor de jaren 2017 t/m 2023.

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aantal kandidaten 2023
vmbo-TL	profielloos	93,2%	92,8%	92,0%					
vmbo-TL	EC			92,0%	99,1%	95,7%	94,6%	89,3%	12.960
vmbo-TL	LA			95,1%	99,8%	98,9%	98,0%	95,0%	218
vmbo-TL	TE			93,4%	98,9%	97,0%	97,6%	91,1%	757
vmbo-TL	ZW			91,6%	99,0%	95,7%	94,5%	88,5%	5.991
vmbo-TL	EC/LA			96,9%	100,0%	100,0%	93,3%	95,9%	74
vmbo-TL	TE/EC			95,6%	99,0%	98,5%	97,4%	96,5%	316
vmbo-TL	TE/LA			93,3%	99,0%	95,4%	94,9%	91,3%	1.237
vmbo-TL	TE/ZW			94,4%	100,0%	98,9%	98,6%	98,0%	246
vmbo-TL	ZW/EC			93,7%	99,3%	95,3%	94,3%	92,0%	1.604
vmbo-TL	ZW/LA			92,7%	99,2%	95,7%	95,3%	91,5%	4.160
vmbo-TL	TE/EC/LA			94,9%	99,2%	97,0%	97,1%	95,0%	3.064
vmbo-TL	TE/ZW/EC			97,3%	100,0%	99,1%	98,1%	97,0%	134
vmbo-TL	TE/ZW/LA			95,5%	99,2%	97,0%	96,8%	94,1%	2.376
vmbo-TL	ZW/EC/LA			95,0%	99,5%	97,1%	96,6%	93,6%	6.291
vmbo-TL	TE/ZW/EC/LA			97,6%	99,6%	97,9%	97,8%	96,7%	1.902
vmbo-GL	BWI	92,6%	93,7%	93,4%	98,3%	96,5%	97,2%	94,4%	267
vmbo-GL	DP	89,5%	88,4%	88,9%	99,4%	96,5%	96,4%	89,0%	2.873
vmbo-GL	EO	89,8%	88,9%	89,6%	99,6%	97,4%	96,9%	88,7%	622
vmbo-GL	G	91,2%	91,0%	90,7%	99,8%	98,1%	97,3%	89,9%	1.801
vmbo-GL	HBR	86,1%	80,2%	80,0%	100,0%	92,7%	97,0%	87,9%	141
vmbo-GL	MTE	89,9%	90,5%	86,5%	100,0%	100,0%	98,6%	100,0%	53
vmbo-GL	MTR	92,1%	85,5%	90,7%	100,0%	96,2%	96,3%	95,8%	72
vmbo-GL	MVI	89,5%	95,6%	93,3%	100,0%	98,5%	98,5%	94,3%	283
vmbo-GL	PIE	90,6%	93,2%	92,1%	99,4%	97,6%	98,3%	93,0%	359
vmbo-GL	ZWE	90,2%	90,1%	91,2%	99,9%	97,7%	97,1%	89,2%	1.092

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aantal kandidaten 2023
vmbo-GL	profielloos	88,9%	89,4%	88,0%					
vmbo-KB	BWI	96,3%	94,5%	95,9%	99,7%	98,9%	99,0%	94,3%	1.484
vmbo-KB	DP	96,3%	94,4%	95,6%	99,5%	99,1%	98,6%	94,0%	5.368
vmbo-KB	EO	95,6%	95,1%	95,8%	99,3%	98,8%	98,9%	93,5%	2.913
vmbo-KB	G	95,7%	96,0%	96,6%	99,7%	99,2%	98,8%	93,1%	3.022
vmbo-KB	HBR	95,6%	93,3%	94,7%	99,2%	99,3%	99,4%	92,9%	1.163
vmbo-KB	MTE	97,4%	97,1%	98,2%	100,0%	99,0%	99,2%	91,8%	85
vmbo-KB	MTR	95,2%	93,9%	95,3%	98,8%	98,9%	98,9%	92,9%	634
vmbo-KB	MVI	95,5%	96,3%	93,6%	99,0%	98,8%	99,4%	92,1%	726
vmbo-KB	PIE	97,1%	95,7%	96,7%	99,3%	99,4%	99,0%	94,6%	2.118
vmbo-KB	ZWE	96,0%	95,9%	95,5%	99,7%	98,9%	98,9%	94,3%	6.518
vmbo-KB	profielloos	94,8%	95,2%	93,5%					
vmbo-BB	BWI	98,6%	97,3%	98,7%	99,7%	99,3%	98,8%	96,2%	1.140
vmbo-BB	DP	98,0%	97,4%	97,9%	99,3%	99,5%	99,0%	95,4%	2.641
vmbo-BB	EO	97,5%	98,0%	97,5%	99,4%	99,2%	99,2%	95,9%	1.282
vmbo-BB	G	98,6%	98,5%	98,2%	99,9%	99,7%	99,2%	96,4%	2.048
vmbo-BB	HBR	97,4%	97,9%	97,1%	99,0%	99,1%	99,4%	96,5%	684
vmbo-BB	MTE	100,0%	99,0%	98,6%	100,0%	100,0%	100,0%	96,6%	59
vmbo-BB	MTR	97,4%	96,9%	97,1%	99,2%	99,0%	98,9%	96,8%	497
vmbo-BB	MVI	98,6%	98,5%	97,3%	98,9%	99,2%	97,5%	93,5%	247
vmbo-BB	PIE	98,3%	97,4%	98,4%	99,4%	99,2%	99,0%	96,8%	1.355
vmbo-BB	ZWE	98,0%	98,2%	98,0%	99,3%	99,2%	99,0%	95,5%	3.512
vmbo-BB	profielloos	97,7%	97,6%	100,0%					

Tabel 22 Het aandeel geslaagde kandidaten per profiel(combinatie) in het havo en vwo voor de jaren 2017 t/m 2023.

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aantal kandidaten 2023
vwo	CM	88,8%	90,4%	89,3%	98,8%	94,7%	92,3%	86,9%	2.891
vwo	EM	89,9%	90,1%	90,0%	99,0%	93,8%	91,9%	86,9%	7.447
vwo	NG	87,4%	88,4%	86,1%	98,4%	92,0%	91,2%	85,4%	6.898
vwo	NT	93,3%	94,4%	93,3%	98,9%	95,0%	94,7%	91,7%	3.097
vwo	EM/CM	91,8%	91,0%	90,4%	99,2%	95,1%	91,9%	87,9%	5.445
vwo	NG/CM	100,0%	100,0%	92,6%	100,0%	97,7%	96,8%	95,2%	42
vwo	NG/EM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	11
vwo	NT/CM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	4
vwo	NT/EM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	4
vwo	NT/NG	92,6%	93,3%	92,8%	99,1%	94,1%	94,2%	91,5%	11.485
vwo	NT/EM/CM			100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	1
vwo	NT/NG/CM			100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	17
vwo	NT/NG/EM			100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	13
vwo	NT/NG/EM/CM			100,0%	100,0%	100,0%	90,9%	100,0%	24
vwo				100,0%	100,0%	83,3%	100,0%	100,0%	2
havo	CM	86,3%	86,8%	88,1%	98,4%	91,6%	91,0%	84,2%	6.711
havo	EM	86,7%	87,7%	87,9%	97,5%	91,0%	90,3%	83,8%	22.757
havo	NG	85,0%	86,2%	86,3%	97,2%	90,8%	91,0%	83,4%	10.702
havo	NT	89,9%	90,0%	91,2%	96,6%	88,9%	89,9%	87,8%	2.559
havo	EM/CM	88,7%	87,5%	87,3%	98,4%	93,1%	92,8%	85,6%	1.827
havo	NG/CM	100,0%		100,0%	100,0%		100,0%		
havo	NG/EM	85,7%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	6
havo	NT/NG	90,4%	89,5%	91,4%	97,6%	88,6%	89,4%	86,2%	5.241
havo	NT/NG/EM				100,0%		100,0%		
havo	NT/EM						100,0%		1

8.2. Profielafkortingen

afkorting	examen niveaus	omschrijving
CM	havo, vwo	cultuur en maatschappij
EM	havo, vwo	economie en maatschappij
NG	havo, vwo	natuur en gezondheid
NT	havo, vwo	natuur en techniek
EC	vmbo-TL	economie
LA	vmbo-TL	groen
TE	vmbo-TL	techniek
ZW	vmbo-TL	zorg en welzijn
BWI	vmbo-GL, -KB, -BB	bouwen, wonen en interieur
DP	vmbo-GL, -KB, -BB	dienstverlening en producten
EO	vmbo-GL, -KB, -BB	economie en ondernemen
G	vmbo-GL, -KB, -BB	groen
HBR	vmbo-GL, -KB, -BB	horeca, bakkerij en recreatie
MTE	vmbo-GL, -KB, -BB	maritiem en techniek
MTR	vmbo-GL, -KB, -BB	mobiliteit en transport
MVI	vmbo-GL, -KB, -BB	media, vormgeving en ICT
PIE	vmbo-GL, -KB, -BB	produceren, installeren en energie
ZWE	vmbo-GL, -KB, -BB	zorg en welzijn

8.3. Cijfers van de kernvakken

Tabel 23 Het gemiddelde schoolexamen behaald voor de kernvakken Engels, Nederlands en wiskunde per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

		SE						
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
vwo	Engels	6,94	7,02	7,00	6,99	6,98	6,99	6,97
havo	Engels	6,62	6,61	6,64	6,65	6,69	6,70	6,71
vmbo-GT	Engels	6,68	6,69	6,66	6,67	6,70	6,70	6,74
vmbo-KB	Engels	6,67	6,70	6,68	6,69	6,75	6,76	6,83
vmbo-BB	Engels	6,63	6,61	6,60	6,61	6,65	6,69	6,72
vwo	Nederlands	6,68	6,68	6,69	6,69	6,73	6,70	6,68
havo	Nederlands	6,40	6,41	6,39	6,42	6,41	6,38	6,37
vmbo-GT	Nederlands	6,51	6,50	6,49	6,50	6,48	6,45	6,45
vmbo-KB	Nederlands	6,49	6,49	6,47	6,48	6,47	6,48	6,48
vmbo-BB	Nederlands	6,37	6,40	6,39	6,38	6,40	6,37	6,35
vwo	wiskunde	6,68	6,64	6,65	6,67	6,63	6,53	6,52
havo	wiskunde	6,30	6,30	6,29	6,35	6,22	6,14	6,16
vmbo-GT	wiskunde	6,54	6,50	6,47	6,43	6,30	6,25	6,33
vmbo-KB	wiskunde	6,23	6,17	6,12	6,11	6,02	5,92	6,00
vmbo-BB	wiskunde	6,56	6,51	6,45	6,44	6,40	6,30	6,36

Tabel 24 Het gemiddelde centraal examen behaald voor de kernvakken Engels, Nederlands en wiskunde per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

		CE					
		2017	2018	2019	2021	2022	2023
vwo	Engels	7,04	6,99	6,97	6,99	7,02	6,94
havo	Engels	6,91	6,93	6,82	7,12	7,35	7,02
vmbo-GT	Engels	6,79	6,60	6,62	6,73	6,66	7,11
vmbo-KB	Engels	6,61	6,52	6,51	6,62	6,83	6,75
vmbo-BB	Engels	7,32	7,23	7,21	7,23	7,23	7,23
vwo	Nederlands	6,18	6,18	6,21	6,32	6,12	6,20
havo	Nederlands	6,26	6,17	6,16	6,12	6,09	6,31
vmbo-GT	Nederlands	6,17	6,24	6,29	6,22	6,26	6,26
vmbo-KB	Nederlands	6,21	6,11	6,21	6,32	6,32	6,31
vmbo-BB	Nederlands	6,80	6,64	6,65	6,59	6,75	6,76
vwo	wiskunde	7,07	6,97	6,95	6,80	6,59	6,83
havo	wiskunde	6,38	6,47	6,53	6,42	6,37	6,50
vmbo-GT	wiskunde	6,40	6,58	6,42	6,22	6,07	6,36
vmbo-KB	wiskunde	6,17	6,25	6,20	5,65	5,51	6,24
vmbo-BB	wiskunde	6,83	6,63	6,78	6,49	6,06	6,35

Tabel 25 Het gemiddelde eindcijfer behaald voor de kernvakken Engels, Nederlands en wiskunde per examenniveau voor de jaren 2017 t/m 2023.

		EC						
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
vwo	Engels	7,03	7,04	7,02	7,06	7,02	7,04	6,98
havo	Engels	6,79	6,80	6,76	6,73	6,93	7,05	6,89
vmbo-GT	Engels	6,76	6,68	6,67	6,73	6,74	6,71	6,95
vmbo-KB	Engels	6,67	6,64	6,63	6,75	6,71	6,82	6,82
vmbo-BB	Engels	7,00	6,95	6,93	6,67	6,96	6,99	7,00
vwo	Nederlands	6,46	6,47	6,48	6,76	6,56	6,44	6,47
havo	Nederlands	6,36	6,32	6,31	6,50	6,30	6,27	6,37
vmbo-GT	Nederlands	6,37	6,40	6,42	6,56	6,38	6,38	6,38
vmbo-KB	Nederlands	6,38	6,33	6,37	6,54	6,43	6,42	6,43
vmbo-BB	Nederlands	6,61	6,55	6,55	6,44	6,53	6,59	6,58
vwo	wiskunde	6,91	6,84	6,83	6,76	6,75	6,59	6,70
havo	wiskunde	6,37	6,42	6,45	6,44	6,35	6,29	6,36
vmbo-GT	wiskunde	6,50	6,57	6,47	6,50	6,29	6,18	6,37
vmbo-KB	wiskunde	6,23	6,24	6,19	6,18	5,86	5,74	6,15
vmbo-BB	wiskunde	6,72	6,60	6,65	6,50	6,47	6,20	6,38

8.4. Onvoldoendes binnen de kernvakken

Tabel 26 Het aandeel kandidaten dat een onvoldoende behaalde, per kernvak, voor de jaren 2019, 2021 en 2023.

		SE				CE				EC			
		2019	2021	2022	2023	2019	2021	2022	2023	2019	2021	2022	2023
vwo	Nederlands	3,0%	3,2%	3,3%	3,6%	24,1%	14,9%	21,5%	18,4%	6,9%	3,7%	5,6%	6,3%
vwo	Engels	2,5%	2,5%	2,9%	2,9%	9,8%	8,1%	10,0%	8,8%	4,4%	3,8%	4,4%	4,5%
vwo	wiskunde	11,3%	13,0%	15,6%	15,3%	12,0%	16,1%	18,7%	14,7%	9,4%	12,7%	15,3%	13,4%
havo	Nederlands	6,1%	7,0%	7,4%	7,8%	20,6%	20,9%	23,7%	18,9%	6,9%	8,2%	9,2%	8,3%
havo	Engels	6,8%	6,0%	6,1%	5,9%	15,3%	8,9%	6,5%	10,3%	8,7%	6,0%	4,3%	6,2%
havo	wiskunde	15,9%	19,4%	21,7%	20,4%	15,4%	22,0%	20,8%	19,9%	13,0%	19,2%	19,0%	17,8%
vmbo-GT	Nederlands	3,7%	4,4%	5,2%	5,2%	16,5%	18,0%	15,3%	17,9%	5,9%	6,5%	6,0%	7,7%
vmbo-GT	Engels	7,6%	8,4%	8,7%	7,8%	21,3%	19,8%	19,8%	9,9%	12,9%	12,9%	12,9%	8,3%
vmbo-GT	wiskunde	11,7%	17,0%	18,4%	15,8%	19,9%	24,2%	27,4%	20,3%	14,7%	20,7%	22,3%	16,7%
vmbo-KB	Nederlands	2,8%	3,5%	4,2%	3,8%	16,4%	13,6%	12,0%	13,3%	4,9%	4,7%	4,5%	5,5%
vmbo-KB	Engels	8,0%	7,9%	8,5%	7,3%	21,6%	20,3%	15,8%	15,8%	13,8%	13,6%	11,2%	10,9%
vmbo-KB	wiskunde	20,1%	23,4%	25,6%	22,8%	22,6%	34,7%	36,4%	22,0%	20,2%	29,8%	31,3%	21,5%
vmbo-BB	Nederlands	4,4%	5,0%	6,2%	6,6%	6,7%	9,2%	7,8%	7,2%	3,3%	4,1%	3,9%	4,1%
vmbo-BB	Engels	10,2%	10,2%	10,2%	10,0%	11,4%	11,4%	10,5%	9,3%	10,1%	9,6%	9,1%	8,2%
vmbo-BB	wiskunde	10,7%	12,2%	15,0%	13,4%	13,1%	16,5%	26,5%	19,1%	10,3%	13,1%	20,1%	15,6%

8.5. Geslaagd met of zonder herkansing

Tabel 27 Het aandeel van alle geslaagde kandidaten dat met of zonder ten minste één herkansing geslaagd is, voor de jaren 2017 t/m 2023.

		geslaagd totaal	geslaagd door herkansing		geslaagd en cijferverbeteraar		geslaagd zonder herkansing	
2017	vwo	34.478	1.816	5,3%	6.720	19,5%	25.942	75,2%
2018	vwo	35.221	2.018	5,7%	6.225	17,7%	26.978	76,6%
2019	vwo	35.094	2.043	5,8%	5.586	15,9%	27.465	78,3%
2021	vwo	36.796	2.032	5,5%	5.900	16,0%	28.864	78,4%
2022	vwo	35.611	2.858	8,0%	5.011	14,1%	27.742	77,9%
2023	vwo	33.124	1.943	5,9%	2.743	8,3%	28.438	85,9%
2017	havo	47.063	3.903	8,3%	5.244	11,1%	37.916	80,6%
2018	havo	48.296	3.540	7,3%	4.806	10,0%	39.950	82,7%
2019	havo	48.201	3.504	7,3%	4.239	8,8%	40.458	83,9%
2021	havo	48.989	3.990	8,1%	3.578	7,3%	41.421	84,6%
2022	havo	45.407	4.026	8,9%	2.921	6,4%	38.460	84,7%
2023	havo	41.976	3.268	7,8%	1.689	4,0%	37.019	88,2%
2017	vmbo-GT	54.312	5.108	9,4%	4.121	7,6%	45.083	83,0%
2018	vmbo-GT	52.908	4.299	8,1%	4.699	8,9%	43.910	83,0%
2019	vmbo-GT	52.859	3.643	6,9%	3.578	6,8%	45.638	86,3%
2021	vmbo-GT	50.201	3.299	6,6%	2.802	5,6%	44.100	87,8%
2022	vmbo-GT	47.338	3.519	7,4%	1.901	4,0%	41.918	88,6%
2023	vmbo-GT	44.610	3.043	6,8%	780	1,7%	40.787	91,4%
2017	vmbo-KB	28.479	3.049	10,7%	959	3,4%	24.471	85,9%
2018	vmbo-KB	27.956	2.884	10,3%	1.475	5,3%	23.597	84,4%
2019	vmbo-KB	27.446	2.470	9,0%	1.086	4,0%	23.890	87,0%
2021	vmbo-KB	26.428	1.070	4,0%	791	3,0%	24.567	93,0%
2022	vmbo-KB	24.868	993	4,0%	619	2,5%	23.256	93,5%
2023	vmbo-KB	22.549	2.247	10,0%	363	1,6%	19.939	88,4%
2017	vmbo-BB	20.412	922	4,5%	476	2,3%	19.014	93,2%
2018	vmbo-BB	19.089	946	5,0%	793	4,2%	17.350	90,9%
2019	vmbo-BB	17.449	845	4,8%	538	3,1%	16.066	92,1%
2021	vmbo-BB	15.258	349	2,3%	317	2,1%	14.592	95,6%
2022	vmbo-BB	14.181	435	3,1%	253	1,8%	13.493	95,1%
2023	vmbo-BB	12.916	959	7,4%	239	1,9%	11.718	90,7%

Deze examenmonitor is een uitgave van:

Informatieproducten
Dienst Uitvoering Onderwijs

September 2023 | Publicatie-nr. 5082-003